

DFØ-notat 2020:1

Utviklingen i antall arbeidsforhold i stats- og sentralforvaltningen 2018-2019

September 2020

Forord

Det jobber om lag 168 000 ansatte i staten. I dette notatet presenterer vi utviklingen i disse arbeidsforholdene fra 2018-2019. Videre har vi spurt departementene og direktoratene hvorfor de har hatt økning eller nedgang i antall arbeidsforhold. Vi har også korrigert for endringer i antall arbeidsforhold som skyldes omorganiseringer og/eller oppgaveflytting.

Grunnlaget for analysen er tall innhentet gjennom a-ordningen og videreformidlet av Statistisk sentralbyrå (SSB) og dels fra DFØs egen kartlegging blant departementene og direktoratene. I kartleggingen ble departementene og direktoratene bedt om å forklare årsakene til endringene i arbeidsforhold fra 2018-2019. Direktoratene med ytre apparat ble også bedt om å kvalitetssikre og eventuelt justere fordelingen av antall arbeidsforhold mellom direktoratsfunksjonen og det ytre apparatet samt å angi lokaliseringen av de ansatte i sentralforvaltningen på kommunenivå. Vi presenterer utviklingen samlet sett, i både departementene og direktoratene, og belyser de viktigste årsakene til endringene.

Notatet er en oppdatering av Difi-notat 2019:1 og Difi-notat 2019:4, og bygger videre på Difi-notat 2016:4.

DFØ har gjennomført analysen på oppdrag fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet. Arbeidet har vært utført av Anniken Grønli Foss, Maren Bigset Henriksen, Lise Rødland (nå ved Universitetet i Oslo), Maria Gilen Røysamb og Lars-Hugo Andersen (prosjektleder). Fungerende seksjonssjef John Nonseid er prosjektansvarlig.

DFØ retter en stor takk til SSB for bistand med datagrunnlaget, og til alle som har svart på kartleggingen og dermed bidratt til å kvalitetssikre og belyse årsakene til utviklingen.

Oslo, 31.08.2020

Hildegunn Vollset

avdelingsdirektør

Innhold

Sammendrag	5
Hovedfunn	6
1 Om kartleggingen	7
1.1 Formål	7
1.2 Begrepsavklaringer	7
1.2.1 Antall ansatte, arbeidsforhold og årsverk	10
1.2.2 Omorganiseringer, justert vs. ikke-justert antall arbeidsforhold	11
1.3 Datagrunnlag og metode	12
1.3.1 Kartleggingsundersøkelsen	12
2 Hovedtrekk i endringer i antall arbeidsforhold staten	14
2.1 Endring i antall arbeidsforhold i staten og statsforvaltningen	14
2.1.1 Endring i antall arbeidsforhold i statsforvaltningen	14
2.1.2 Økningen i antall arbeidsforhold i statsforvaltningen er lavere enn den generelle sysselsettingsveksten fra 2018-2019	15
2.1.3 Endring i antall arbeidsforhold i sentralforvaltningen	16
2.1.4 Økningen i antall arbeidsforhold i sentralforvaltningen kan til dels forklares av omorganiseringer	17
3 Sentralforvaltningen og dens ytre apparat: endringer i antall arbeidsforhold	18
3.1. Antall arbeidsforhold i sentralforvaltningen inkludert ytre apparat er redusert fra 2018-2019	18
3.2. Det var flere arbeidsforhold i sentralforvaltningen (uten ytre apparat) i 2019 enn i 2018	20
3.3 Det er færre arbeidsforhold i departementene i 2019 enn i 2018	21
3.4 Det var flere arbeidsforhold i direktoratene i 2019 enn i 2018	22
3.5 Det er nedgang i antall arbeidsforhold i sentralforvaltningens ytre apparat fra 2018-2019	24
4 Virksomheter med størst nedgang og økning i antall arbeidsforhold	26
4.1 Virksomheter med størst økning i sentralforvaltningen	26
4.2 Virksomheter med størst nedgang i sentralforvaltningen	28
4.3 Virksomheter med størst økning i sentralforvaltningens ytre apparat	30
4.4 Virksomheter med størst nedgang i sentralforvaltningens ytre apparat	31
4.5 Nedgang og økning i øvrig statsforvaltning	33
5 Utvikling i antall arbeidsforhold etter departementsområder	36
5.1 Utviklingen i antall arbeidsforhold i statsforvaltningen etter departementsområder ..	37
5.2 Utviklingen i antall arbeidsforhold i sentralforvaltningen inkludert ytre apparat, etter departementsområde	38
6 Årsaker til endring i antall arbeidsforhold i sentralforvaltningen	41
6.1 Årsaker til endring i antall arbeidsforhold i kartleggingsundersøkelsen	41
6.2 Årsaker til økning i antall arbeidsforhold	42
6.3 Årsaker til nedgang i antall arbeidsforhold	42
6.4 Betrachninger om årsaker til endringer i antall arbeidsforhold	43

7	Geografisk fordeling av ansatte i stats- og sentralforvaltningen	45
7.1	Datagrunnlag og metode	45
7.2	Sju av ti ansatte i statsforvaltningen har arbeidssted utenfor Oslo	46
7.3	Størstedelen av de ansatte i sentralforvaltningen arbeider i sentrale strøk	48
7.4	Departementenes og direktoratenes ytre apparat er hovedsakelig lokalisert utenfor Oslo	52
7.5	Endring i antall arbeidsforhold i fylkene og etter sentralitet.....	53
7.5.1	Endring i statsforvaltningen.....	53
7.5.2	Endring i sentralforvaltningen	55
	Referanser.....	58

Sammendrag

I dette notatet presenterer vi utviklingen i antall arbeidsforhold i staten, statsforvaltningen og sentralforvaltningen fra 2018-2019. Undersøkelsen er gjennomført ved bruk av statistikk fra SSB og data fra DFØs kartleggingsundersøkelse.

Antall arbeidsforhold i *staten* økte med 0,5 prosent fra 2018-2019 mot 1,2 prosent fra 2017-2018. Det er fremdeles størst vekst blant høyskolene og universitetene samt i Politi- og lensmannsetaten. I *statsforvaltningen* økte antallet arbeidsforhold med 0,5 prosent, mens i *sentralforvaltningen* (departementene og direktoratene) var økningen på 0,7 prosent. Til sammenligning var den generelle sysselsettingsveksten i Norge på 0,9 prosent.

Ser vi bort fra endringer i antall arbeidsforhold som skyldes interne omorganiseringer i staten, blir tallene noe annerledes. Omorganiseringene skjer ved at man flytter ansatte, virksomheter og oppgaver mellom ulike deler av staten, eller inn og ut av staten. I sentralforvaltningen økte antall arbeidsforhold med 1,2 prosent om man utelukker endringer som forklares av omorganisering og oppgaveflytting. I 2019 var de største statlige omorganiseringene i Skatteetaten mellom direktoratet og deres ytre apparat og fra Jernbanedirektoratets ytre apparat ble Jernbaneskolen flyttet til Bane NOR.

DFØs kartleggingsundersøkelse viser at departementene og direktoratene oppfatter naturlige svingninger som hovedårsaken til at antallet arbeidsforhold varierer fra år til år. I årets undersøkelse fremheves også effektivitetshensyn som en driver for reduksjon i antall ansatte, og endret arbeidsmengde, oppgaveportefølje og ambisjonsnivå som drivere for økning.

Sju av ti ansatte i statsforvaltningen og tre av ti ansatte i sentralforvaltningen har arbeidssted utenfor Oslo. Den geografiske fordelingen har holdt seg relativt stabil for alle fylker siden 2018, men antall ansatte med arbeidssted i Oslo har gått ned med 0,1 og 0,6 prosentpoeng for henholdsvis statsforvaltningen og sentralforvaltningen.

Hovedfunn

Syssetningsveksten i Norge var på 0,9 prosent fra 2018-2019. Det vil si en økning på 23 537 sysselsatte, fra 2 676 955 til 2 700 492.

Antall arbeidsforhold i staten, det vil si alle virksomheter i statsregnskapet, økte med 0,5 prosent fra 2018-2019. Dette utgjør 846 arbeidsforhold, fra 166 658 til 167 504.

Antall arbeidsforhold i statsforvaltningen, det vil si alle virksomheter i statsregnskapet foruten Stortinget med underliggende organ, Sametinget og Domstolene, økte med 0,5 prosent (853 arbeidsforhold) fra 2018-2019, fra 163 407 til 164 260. Justert for omorganiseringer økte antall arbeidsforhold med 0,5 prosent (895 arbeidsforhold).

Antall arbeidsforhold i sentralforvaltningen, som er departementene og direktoratene, økte med 0,7 prosent (169 arbeidsforhold) fra 2018-2019, fra 22 798 til 22 968. Justert for omorganiseringer økte antall arbeidsforhold i sentralforvaltningen med 1,2 prosent (266 arbeidsforhold).

1 Om kartleggingen

I dette kapittelet vil vi redegjøre om formålet med kartleggingen, viktige begrepsavklaringer og utdype om datagrunnlag og metode.

1.1 Formål

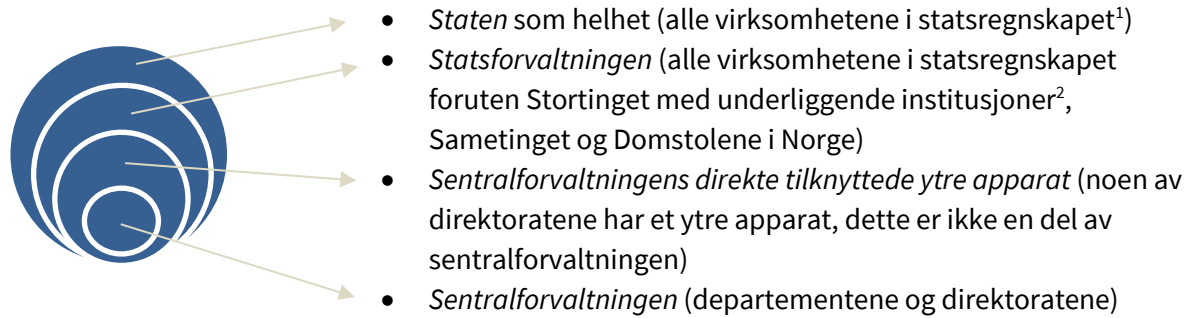
I DFØs tildelingsbrev for 2020 under hovedmål 5 «*Statlige virksomheter er effektivt organisert og ledet*» er det et prioritert tiltak at DFØ skal:

- Måle utviklingen i antall ansatte i statsforvaltningen i forhold til den generelle sysselsettingsveksten.
- Måle utviklingen og nivået på antall ansatte i sentralforvaltningen samt forklaringsfaktorer til utviklingen.
- Måle utviklingen og nivået på antall ansatte i sentral- og statsforvaltningen geografisk fordelt på kommune-/fylkesnivå og sentralitet.

Oppdraget skal gi Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) oversikt over utviklingen i antall ansatte og årsverk i staten, med formål om å sikre et godt faktagrunnlag for videre planlegging av statlig organisering og fordeling av personressurser. DFØ er bedt om å oppdatere Difis kartlegging fra september 2019, som tok for seg perioden 2017-2018, med oppdatert statistikk for perioden 2018-2019.

1.2 Begrepsavklaringer

I denne undersøkelsen ser vi på utviklingen i antall arbeidsforhold i staten, statsforvaltningen, sentralforvaltningen og sentralforvaltningens ytre apparat. Enkelte steder i teksten referer vi til øvrig statsforvaltning. Med dette mener vi statsforvaltningen med unntak av sentralforvaltningen og deres ytre apparat. Øvrig statsforvaltning inkluderer blant annet universitets- og høyskolesektoren. I figur 1 fremkommer resterende begrepsavklaringer.

Figur 1: Grafisk fremstilling av de ulike inndelingene av antall arbeidsforhold i staten, fra staten til statsforvaltningen og sentralforvaltningen og dens ytre apparat.³

Staten

I denne undersøkelsen defineres *staten* som alle virksomheter som inngår i statsregnskapet. Dette dekkes av datamaterialet som DFØ fikk tilsendt fra SSB. Innovasjon Norge, Eksport kreditt Norge AS, og Fiskeri- og havbruksnæringens forskningsfond er også inkludert i datamaterialet. Disse er imidlertid selvstendige rettssubjekter, selv om de har rapporteringsplikt til statsregnskapet, og er derfor tatt ut av denne undersøkelsen. Helseforetakene og offentlig kontrollerte enheter som statens forretningsdrift og statlig eide aksjeselskap inngår heller ikke i populasjonen.

Statsforvaltningen

Fra staten kan vi skille ut *statsforvaltningen*. Statsforvaltningen refererer til statens utøvende makt, det vil si Statsministerens kontor og departementene, med deres underliggende virksomheter. De underliggende virksomhetene kalles forvaltningsorganer og inkluderer blant annet direktoratene, tilsyn og kollegiale organer som styrer, råd og nemder samt forvaltningsbedrifter som Statsbygg.⁴

Forvaltningsorganer kan i de fleste tilfeller instrueres av overordnet departement. Noen har en friere stilling, enten faglig eller økonomisk/administrativt, og på enkelte områder kan de ikke instrueres. Dette gjelder blant annet ombudene og noen av tilsynene. Forvaltningsorganene kan være ordinære forvaltningsorganer, forvaltningsorganer med særskilte fullmakter eller forvaltningsbedrifter.

Særlovsselskaper, statsforetak (for eksempel Helseforetakene), statsaksjeselskap og stiftelser er selvstendige rettssubjekter og regnes ikke som en del av statsforvaltningen.

¹ Se www.statsregnskapet.no for en full oversikt over hvilke virksomheter som inngår i statsregnskapet.

² Stortingets underliggende institusjoner omfatter Norges nasjonale institusjon for menneskerettigheter, Ombudsmannen for forsvaret, Riksrevisjonen, Sivilombudsmannen Stortingets ombudsmann for forvaltningen, og Stortingets kontrollutvalg for etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjeneste, EOS-utvalget.

³ En stilisert versjon av denne figuren vil gå igjen i notatet for å angi hvilke deler av staten vi ser på.

⁴ For en nærmere beskrivelse av statsforvaltningen: <https://www.regjeringen.no/no/tema/statlig-forvaltning/forvaltningsutvikling/hva-er-statsforvaltningen/id2397949/>

Sentralforvaltningen

Fra statsforvaltningen skiller vi ut *sentralforvaltningen* som per 1. august 2020 består av 70 direktorater og 16 departementer.

Begrepet «sentral» i sentralforvaltning refererer her til den respektive enhets rolle i statsforvaltningen, og ikke til den geografiske lokaliseringen av denne enheten. Virksomheter i sentralforvaltningen kan være lokalisert i sentrale eller mindre sentrale strøk, og vi viser til kapittel 7 for en oversikt over den geografiske lokaliseringen av sentralforvaltningen.

Direktoratene er sentrale organer tillagt landsomfattende oppgaver som utøver myndighet på vegne av staten. Noen direktorater er selvstendige virksomheter, mens andre er en del av større virksomheter. I tråd med Direktoratshåndboka regner vi direktorater som statlige sentraladministrative organer med hele landet som virkefelt og som er tillagt myndighetsutøvelse.⁵

Rent tjenesteytende organer, blant annet enkelte støtte- eller stabsorganer, ulike typer kompetansesentra og forsknings-, utdannings- og kulturinstitusjoner, regnes ikke som direktorater. Det gjør heller ikke kollegiale organer som råd, utvalg og nemnder.⁶

Sentralforvaltningens ytre apparat

I sentralforvaltningen er det noen direktorater som har underliggende/ytre apparat, for eksempel regionskontorer. I denne undersøkelsen kaller vi dette *sentralforvaltningens ytre apparat*. 26 av direktoratene har et ytre apparat i tillegg til Utenriksdepartementet som har ansvaret for alle utenriksstasjoner.

Det ytre apparatet er ofte tillagt regionale oppgaver som knytter seg til et geografisk avgrenset nedslagsfelt. Det ytre apparatet kan i enkelte tilfeller også ha fått ansvaret for oppgaver som har hele landet som nedslagsfelt. Dette skjer for eksempel der hvor det er oppgaver som er for små til å utvikle et fagmiljø i hver enkelt region, men som ved å sentraliseres til én enkelt region, kan få tilstrekkelig saksmengde til å løse oppgavene både mer effektivt og med en viss faglig standard.⁷ Det er da snakk om mer overordnede strategisk-operative oppgaver som vanligvis er lagt til direktoratsnivået/hovedkontor.

⁵ For mer informasjon om direktoratsdefinisjonen se Direktoratshåndboka (AD 1993) og Difi-rapport 2013:11 Merverdi eller unødig omvei? Om direktoratenes rolle i gjennomføring av nasjonal politikk.

⁶ Se Difi-rapport 2013:11 Merverdi eller unødig omvei? og Direktoratshåndboka (Arbeidsdepartementet, 1993) for en mer utfyllende diskusjon om hva som defineres som et direktorat.

⁷ For en videre diskusjon av dette viser vi til Difi-notat 2014:4 Både styring og ledelse? Om ledergrupper i direktorater med regionalt apparat.

Helsedirektoratet er et eksempel på en selvstendig virksomhet, mens direktoratsleddet i Integrerings- og mangfoldsdirektoratet er en del av virksomheten. Det finnes også direktorater som har spredt enkelte direktoratsfunksjoner i sitt ytre apparat, som for eksempel hos Husbanken. Slike nasjonale oppgaver omfatter oppgaver som tidligere var tillagt et direktorat, men som kan overføres til en enkeltregion for å avlaste direktoratet og/eller for å styrke den aktuelle regionen faglig sett, herunder også å gjøre regionenheten mer attraktiv for potensielle søkere til fagstillinger.

1.2.1 Antall ansatte, arbeidsforhold og årsverk

Den offisielle statistikken over ansatte i staten har DFØ fått fra SSB og bygger på data som virksomhetene rapporterer via a-ordningen⁸. SSB utgir ulike mål på antall ansatte i staten. De ulike målene er:

- antall arbeidsforhold (antall arbeidskontrakter i en virksomhet, inkludert biarbeidsforhold)
- antall ansatte (antall arbeidsforhold fratrukket biarbeidsforhold)
- avtalte årsverk
- årsverk fratrukket foreldrepermisjon og legemeldt sykefravær

DFØ har fått data fra SSB over antall arbeidsforhold, avtalte årsverk og årsverk fratrukket foreldrepermisjon og sykefravær, jf. KMDs behov for oversikt over utviklingen i antall ansatte målt med arbeidsforhold og årsverk i staten.⁹

SSBs målemetode baserer seg på årsgjennomsnittet for hver driftsenhet¹⁰ i staten, basert på alle 12 kalendermånedene. Det innebærer at alle endringer, enten i antall arbeidsforhold eller årsverk, fra 2018-2019 som er presentert i denne rapporten er beregnet som differansen mellom to årsgjennomsnitt. Rapporten presenterer dermed endring i gjennomsnittlig antall arbeidsforhold over ett år, heller enn endring i antall arbeidshold ved utgangen eller begynnelsen av de aktuelle årene. For en videre utdyping av disse definisjonene se SSB-notat 2018/36 *Statistikk om ansatte i staten: Kartlegging av brukerbehov og muligheter*.¹¹

Statistikken vi presenterer i dette notatet over ansatte i staten fra før 2016 baserer seg på et annet datagrunnlag. Dette datagrunnlaget kom fra Statens tjenestemannsregister som anvendte en annen målemetode samt andre definisjoner av årsverk og av hvilke virksomheter som inngikk i datagrunnlaget. Dette gjør at sammenligningen med tidligere tidsperioder må tolkes med

⁸ A-ordningen er en samordnet måte for arbeidsgivere å rapportere opplysninger om inntekt og ansatte til NAV, SSB og Skatteetaten, for mer informasjon se: <https://www.skatteetaten.no/bedrift-og-organisasjon/arbeidsgiver/a-meldingen/om-a-ordningen/om-a-ordningen/>

⁹ Se tildelingsbrev til DFØ for 2020 side 9: <https://dfo.no/om-dfo/tildelingsbrev-og-arsrapport>.

¹⁰ En driftsenhet er for eksempel NAV Halden, som kan summeres opp til Arbeids- og velferdsetaten.

¹¹ <https://www.ssb.no/arbeid-og-lonn/artikler-og-publikasjoner/statistikk-over-ansatte-i-staten>

varsomhet. DFØ sammenligner kun årlig vekst på tvers av tidsperiodene og ikke absolutte størrelser.

DFØ har mottatt forbedret og oppdatert statistikk fra SSB over antall arbeidsforhold for 2017 og 2018.¹² Korrigeringene SSB har gjort gir små utslag i tallene, men noen av tallene som Difi publiserte i Difi-notat 2019:4 er ulike de som blir utgitt i dette notatet.¹³

1.2.2 Omorganiseringer, justert vs. ikke-justert antall arbeidsforhold

Hvert år skjer det omorganiseringer i staten. Med omorganisering mener vi en flytting av oppgaver og ansatte fra en statlig virksomhet til en annen, eller mellom ulike deler av en statlig virksomhet. I denne undersøkelsen retter vi oppmerksomheten mot omorganiseringer som har betydning for antall arbeidsforhold som inngår i stats- og sentralforvaltningen. Basert på informasjonen fra årsrapportene til virksomhetene, mikrodata fra SSB om flyttinger av arbeidsforhold mellom statlige virksomheter og DFØs egen kartleggingsundersøkelse, kan DFØ presentere tall for endring i antall arbeidsforhold i sentralforvaltningen *justert for omorganiseringer*.

Justert for omorganiseringer vil si at vi identifiserer endringer i antall arbeidsforhold som skyldes flyttinger mellom statlige virksomheter eller inn/ut av staten, slik at vi sitter igjen med de endringene som faktisk kan tilskrives økning eller nedgang i antall arbeidsforhold. Dette er særlig viktig når vi skal sammenligne de samme virksomhetene på to ulike tidspunkt. Følgende eksempel viser hvordan vi justerer for omorganiseringer:

Fra 2018-2019 hadde Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) en nedgang på 11 (ujustert) arbeidsforhold. Deler av nedgangen skyldes at DSB flyttet fire stillinger fra direktoratet til deres ytre apparat. Ser man bort fra disse, er nettoendringen hos DSB en nedgang på 7 (justert) arbeidsforhold.

Omorganiseringen hos DSB har konsekvenser for hvordan vi beskriver endringer (økning/nedgang) i antall arbeidsforhold i sentralforvaltningen. Til tross for at DSB har hatt en nedgang på 11 arbeidsforhold i perioden 2018-2019 arbeider fremdeles fire av disse personene i direktoratets ytre apparat. I dette notatet benytter vi oss derfor både av tallene som beskriver endringer justert for omorganisering og tall som ikke er justert for omorganiseringer.

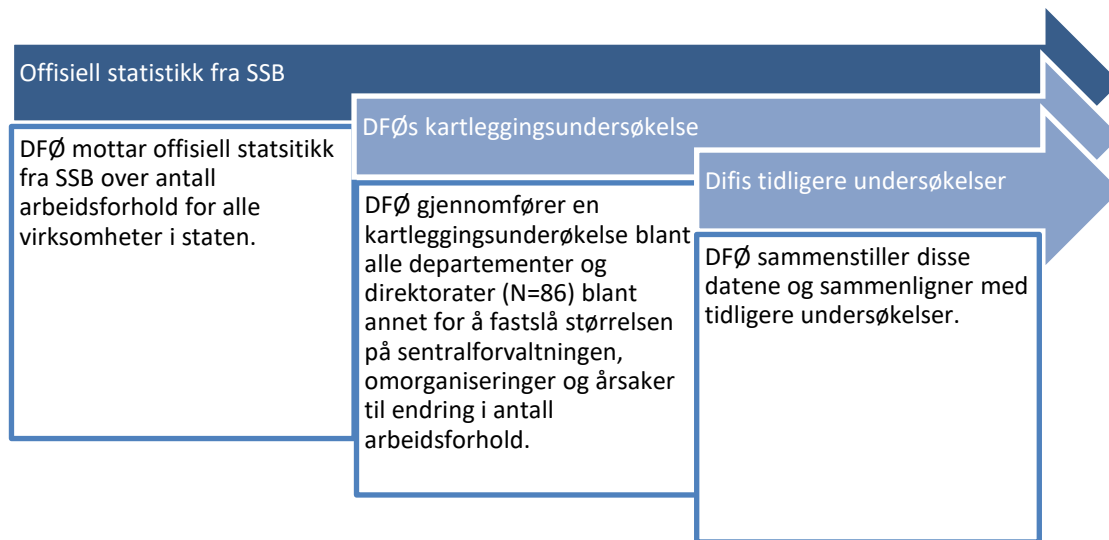
¹² <https://www.ssb.no/arbeid-og-lonn/artikler-og-publikasjoner/ny-metode-gir-bedre-informasjon-om-arbeidstid>

¹³ Se vedlegg for oppdaterte tall for perioden 2017-2018. Det bemerkes at noen av endringene som fremgår i dette vedlegget skyldes at enkelte virksomheter har endret på fordelingen mellom sentralforvaltningen og ytre apparat tilbake i tid. Disse endringene ble identifisert gjennom DFØs kartleggingsundersøkelse.

1.3 Datagrunnlag og metode

Kartleggingen bygger i hovedsak på tre datakilder:

1. Statistikk over gjennomsnittlig antall arbeidsforhold i alle statlige virksomheter fra Statistisk sentralbyrå, se kapittel 1.1.2
2. DFØs kartleggingsundersøkelse blant alle departementer og direktorater
3. Difis tidligere kartlegginger: Difi notat 2019:1, Difi notat 2019:4 og Difi notat 2016:4

Figur 2: Grafisk fremstilling av undersøkelsesopplegget. Pilene illustrerer når i prosessen de ulike dataene blir behandlet.

1.3.1 Kartleggingsundersøkelsen

DFØ gjennomførte en kartleggingsundersøkelse blant alle departementene og direktoratene.¹⁴ Kartleggingen hadde følgende formål:

- a) Bekrefte eller justere antall arbeidsforhold i direktoratenes sentrale ledd og ytre apparat (der det er aktuelt).
- b) Bekrefte eller justere antall arbeidsforhold i statsforvaltningen fordelt per kommune (der det er aktuelt).
- c) Identifisere og angi omfang av omorganiseringer som har betydning for antall arbeidsforhold.
- d) Beskrive årsakene til reduksjon eller økning i antall arbeidsforhold.

For å sikre konsistens i offentlig statistikk, kunne ikke virksomhetene som mottok undersøkelsen gjøre endringer i den totale mengden arbeidsforhold.¹⁵ De kunne imidlertid foreta kvalitetssikring av datamaterialet som beskrevet i punktlisten over.

¹⁴ Med unntak av Luftfartstilsynet og Statens legemiddelverk besvarte alle departementer og direktorater undersøkelsen.

¹⁵ Statsministerens kontor sine tall utgjør et unntak. Denne virksomheten inkluderer statsråder, statssekretærer og politiske rådgivere, som etter statsansatteloven ikke er statsansatte. Ettersom det er

Kvalitetssikring av datamaterialet som beskrevet i formål a) og b) var kun nødvendig for direktorater med ytre apparat, mens hele utvalget ble bedt om å besvare punkt c) og d).

Antall arbeidsforhold i direktoratenes sentrale ledd og ytre apparat (a)

Direktorater med ytre apparat mottok spørsmål om fordelingen av ansatte mellom direktoratsledd og ytre apparat. Dette er nødvendig fordi det er de statlige virksomhetenes interne organisering i Enhetsregisteret som danner rammene for rapporteringen via a-ordningen. Denne organiseringen gjenspeiler ikke systematisk fordeling av arbeidsforhold mellom direktorats- og ikke-direktoratsledd. Ved å kvalitetssikre fordelingen kan DFØ finne størrelsen på sentralforvaltningen og sentralforvaltningens ytre apparat.

Forenklet vil dette si at DFØ skiller ut de mer tjenesteproduserende/ytende delene av direktoratene. Dette skillet mellom sentralforvaltningen og dens ytre apparat vil ikke alltid være like åpenbart. For noen, for eksempel Politidirektoratet og NAV, er den tjenesteytende delen helt adskilt fra virksomhetens direktoratsfunksjon og den organisatoriske strukturen speiler DFØs inndelinger. For andre, for eksempel Mattilsynet og Husbanken, er dette mer komplekst.

Antall arbeidsforhold i statsforvaltningen fordelt per kommune (b)

For virksomhetene med ytre apparat omfattet undersøkelsen også fordelingen av ansatte mellom det sentrale direktoratsleddet og ytre apparat, fordelt på arbeidskommune. Det er noen virksomheter som har ansatte i sentralforvaltning og ytre apparat på samme lokasjon, og vi kan ikke ut fra datamaterialet fastslå størrelsen på sentralforvaltningen på kommunenivå. Dette skyldes at dataene vi baserer oss på er hentet fra a-ordningen, og at arbeidstakere i Enhetsregisteret ikke rapporteres på funksjon, men på organisasjonsledd og geografi.

Omorganiseringer (c)

Alle departementene og direktoratene ble bedt om å kvalitetssikre omfanget av omorganiseringer internt i, mellom og ut av statlige virksomheter, som hadde betydning for antall ansatte i sentralforvaltningen.

Årsaker til reduksjon eller økning i antall arbeidsforhold (d)

Utvalget fikk spørsmål om å rangere kategorier av årsaker for endring i antall arbeidsforhold. Forklaringsfaktorene ble utformet av Difi i 2018 i samarbeid med utvalgte direktorater, og gjennomgås nærmere i kapittel 6.¹⁶

Statsministerens kontor som har arbeidsgiveransvaret for disse, så registreres de imidlertid likevel som å ha et arbeidsforhold ved Statsministerens kontor. Denne gruppen er ikke i målgruppen for denne kartleggingen, og har derfor blitt tatt ut av populasjonen.

¹⁶ Se Difi notat 2019:1 kapittel 1.3.

2 Hovedtrekk i endringer i antall arbeidsforhold staten

I dette kapittelet vil vi presentere hovedtrekkene i endringer i antall arbeidsforhold i staten, statsforvaltningen og sentralforvaltningen fra 2018-2019. Vi ser på endring i absolutte tall og prosent.

2.1 Endring i antall arbeidsforhold i staten og statsforvaltningen

Tabell 1 viser at det var en økning på 845 arbeidsforhold i staten fra 2018-2019. Det er en økning i antall arbeidsforhold i statsforvaltningen, Stortinget og Sametinget med deres underliggende institusjoner, men en nedgang i domstolene.

Tabell 1: Antall arbeidsforhold i staten, 2018-2019 samt absolutt og prosentvis endring.

	Antall arbeidsforhold 2018	Antall arbeidsforhold 2019	Endring 2018-2019	Endring 2018- 2019 (%)
Statsforvaltningen	163 407	164 260	853	0,5 %
Stortinget og sametinget, med underliggende institusjoner	1 245	1 250	5	0,4 %
Domstolene i Norge	2 006	1 994	-12	-0,6 %
Totalt i: staten	166 658	167 504	845	0,5 %

2.1.1 Endring i antall arbeidsforhold i statsforvaltningen

Totalt har det vært en økning på 853 arbeidsforhold i statsforvaltningen fra 2018-2019. Det tilsvarer en vekst på 0,5 prosent. Fordelingen av antall arbeidsforhold i statsforvaltningen er vist i tabell 2. Sentralforvaltningen har økt med 170 arbeidsforhold, mens sentralforvaltningens ytre apparat er redusert med 745 arbeidsforhold. Øvrig statsforvaltning har økt med 1 427 arbeidsforhold fra 2018-2019. For en nærmere redegjørelse av hvilke virksomheter som har hatt størst økning og nedgang, se kapittel 4.

Tabell 2: Antall arbeidsforhold i statsforvaltningen, 2018-2019 samt absolutt og prosentvis endring.

	Antall arbeidsforhold 2018	Antall arbeidsforhold 2019	Endring 2018-2019	Endring 2018- 2019 (%)
Sentralforvaltningen	22 798	22 968	170	0,7 %
Sentralforvaltningens ytre apparat	61 272	60 527	-745	-1,2 %
Øvrig statsforvaltning	79 337	80 764	1 427	1,8 %
Totalt antall arbeidsforhold i statsforvaltningen	163 407	164 260	853	0,5 %

Fra 2018-2019 har det vært én omorganisering som har resultert i flytting av arbeidsforhold ut av statsforvaltningen. 37 arbeidsforhold ble flyttet fra Jernbanedirektoratets ytre apparat til Bane NOR.¹⁷ I tillegg ble det flyttet oppgaver og ansatte fra Helsedirektoratet til Norsk helsenett i 2018.¹⁸ Justert for disse endringene er det fortsatt en vekst i arbeidsforhold på 0,5 prosent fra 2018-2019, slik det fremkommer av tabell 3.

Tabell 3: Antall arbeidsforhold i statsforvaltningen, 2018-2019. Justert for omorganiseringer.

	2018	2019	Omorganiseringer	Endring 2018-2019	Endring 2018- 2019 (%)
Antall arbeidsforhold	163 407	164 260	-43	895	0,5 %

2.1.2 Økningen i antall arbeidsforhold i statsforvaltningen er lavere enn den generelle sysselsettingsveksten fra 2018-2019

I tabell 4 er veksten i arbeidsforhold i statsforvaltningen sammenlignet med den generelle sysselsettingsveksten i Norge.¹⁹ Tallene viser at den generelle sysselsettingsveksten i Norge fra 2018-2019 var 0,9 prosent. Dette tilsvarer en økning på 23 537 sysselsatte – fra 2 676 956 til 2 700 491.

¹⁷ Fra 1. januar 2019 ble avdelingene for jernbanefag og trafikkutdanning ved Norsk jernbaneskole overført til Bane NOR fra Jernbanedirektoratet.

¹⁸ Fra Helsedirektoratet ble 15 medarbeidere i arkiv og forvaltningsstøtte overført 1.6.2018 til Norsk helsenett. Siden vi benytter oss av et årsgjennomsnitt for antall arbeidsforhold, er vi nødt til å justere for denne flyttingen. I fjor justerte vi for 9 arbeidsforhold. I år justerer vi for 6.

¹⁹ Kilde: SSB, Sysselsetting, registerbasert <https://www.ssb.no/statbank/table/11687/> Lest 30.06.2020.

Tabell 4: Vekst i antall arbeidsforhold i statsforvaltningen, justert for omorganiseringer, sammenlignet med den generelle sysselsettingsveksten. Samt den gjennomsnittlige årlige utviklingen fra 2017-2019.

	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2017-2019
Vekst i arbeidsforhold i statsforvaltningen	0,5 %	1,1 %	0,5 %	0,8 %
Sysselsettingsvekst	1,3 %	2,0 %	0,9 %	1,5 %

Den generelle sysselsettingsveksten har økt mer enn arbeidsforhold i statsforvaltningen, justert for omorganiseringer, siden 2016. Fra 2017-2018 var den generelle sysselsettingsveksten på 2 prosent mot en økning på 1,2 prosent arbeidsforhold i statsforvaltning.

SSBs registerbaserte sysselsettingsstatistikk tar utgangspunkt i antall sysselsatte per tredje uke i november hvert år, mens statistikken som ligger til grunn for dette notatet baserer seg på utvikling i årsgjennomsnitt.²⁰ Tallene er derfor ikke utarbeidet ved samme metode. Vi mener likevel at det er et nyttig mål å sammenligne den prosentvise veksten i henholdsvis antall sysselsatte og antall arbeidsforhold i statsforvaltningen.

2.1.3 Endring i antall arbeidsforhold i sentralforvaltningen

Som vist i tabell 5 var det i sentralforvaltningen en økning på 169 arbeidsforhold fra 2018-2019. I departementene gikk antall arbeidsforhold ned med seks arbeidsforhold, mens det i direktoratene (uten ytre apparat) gikk opp med 175 arbeidsforhold.

Tabell 5: Antall arbeidsforhold i sentralforvaltningen samt absolutt og prosentvis endring, 2018-2019.

	Antall arbeidsforhold 2018	Antall arbeidsforhold 2019	Endring 2018-2019	Endring 2018-2019 (%)
Departementene	4 531	4 525	-6	-0,1 %
Direktoratene	18 268	18 443	175	1,0 %
Totalt antall arbeidsforhold i sentralforvaltningen	22 798	22 968	169	0,7 %

²⁰ Kilde: SSB, Sysselsetting, registerbasert. <https://www.ssb.no/arbeid-og-lonn/statistikker/regsys/aar> Lest 30.06.2020.

2.1.4 Økningen i antall arbeidsforhold i sentralforvaltningen kan til dels forklares av omorganiseringer

Tabell 6 viser at det var en økning på 266 arbeidsforhold i sentralforvaltningen, justert for omorganiseringer. Dette tilsvarer en økning på 1,2 prosent. Det er særlig omorganiseringen i Skatteetaten som er utslagsgivende. For en detaljert gjennomgang av alle omorganiseringene fra 2018-2019, se kapittel 3.2.

Tabell 6: Antall arbeidsforhold i sentralforvaltningen samt absolutt og prosentvis endring, 2018-2019. Justert for omorganiseringer.

	2018	2019	Omorganiseringer	Endring 2018-2019	Endring 2018- 2019 (%)
Antall arbeidsforhold	22 798	22 968	-97	266	1,2 %

3 Sentralforvaltningen og dens ytre apparat: endringer i antall arbeidsforhold

I det følgende vil vi beskrive utviklingen i antall arbeidsforhold i sentralforvaltningen, herunder departementene og direktoratene samt deres ytre apparat. Vi vil sammenligne med utviklingen Difi har funnet i tidligere kartlegginger, og vi vil skille mellom periodene 2009-2013, 2013-2016, 2016-2017, 2017-2018 og 2018-2019.

Kartleggingene Difi gjorde for 2009-2016 tok utgangspunkt i en annen definisjon og målemetode av ansatte, med telling på et gitt tidspunkt fremfor beregnet årsgjennomsnitt. Dette gjør at vi ikke direkte kan sammenligne tall med kartleggingene fra før 2016. Vi vil heller sammenligne den gjennomsnittlige årlige prosentvise utviklingen innenfor disse periodene. De to første periodene er henholdsvis fire og tre år. Fra 2017 omfatter kartleggingene utviklinger på ett år. Det kan være at det er enkeltår i periodene 2009-2013 og 2013-2016 som har en utvikling med et annerledes fortegn enn det som gjelder for perioden sett under ett. Mulige variasjoner innenfor disse periodene fremkommer ikke i vår gjengivelse her, men kan konsulteres i Difis tidligere omtale av kartleggingene.²¹

3.1 Antall arbeidsforhold i sentralforvaltningen inkludert ytre apparat er redusert fra 2018-2019

Som vist i tabell 7 gikk antall arbeidsforhold i sentralforvaltningen (med ytre apparat) ned med fra 84 065 i 2018 til 83 493 i 2019. Dette utgjør 573 arbeidsforhold.

Tabell 7: Antall arbeidsforhold og årsverk i departementene, direktoratene og deres ytre apparat, 2018-2019. Ikke justert for omorganiseringer.

	2018	2019	Endring 2018-2019	Endring 2018- 2019 (%)
Antall arbeidsforhold	84 065	83 493	-573	-0,7 %
Antall avtalte årsverk	79 498	79 145	-353	-0,4 %
Antall årsverk justert¹	74 486	74 148	-338	-0,5 %

¹ Justert for foreldrepermisjoner og legemeldt sykefravær

²¹ Se Difi notat 2019:1 og notat 2016:4.

Merk at denne tabellen inkluderer utenriksstasjonene, som her behandles i kategorien ytre apparat for Utenriksdepartementet. I utenriktjenesten var det 607 arbeidsforhold i 2018 og 618 arbeidsforhold i 2019.

Når vi justerer for omorganiseringer blir utviklingen for 2018-2019 som vist i tabell 8. Fra 2018-2019 kan 43 av nedgangen på 573 arbeidsforhold tilskrives omorganiseringer mellom sentralforvaltningen og dens ytre apparat på den ene siden og statsforvaltningen og øvrige deler av arbeidslivet på den andre.

Tabell 8: Antall arbeidsforhold i 2018-2019 i departementene, direktoratene og deres ytre apparat samt absolutt og prosentvis endring, justert for omorganiseringer.

	2018	2019	Omorganiseringer	Endring 2018-2019	Endring 2018- 2019 (%)
Antall arbeidsforhold	84 065	83 493	-43	-530	-0,6 %

Det er to omorganiseringer som utgjør disse 43 arbeidsforholdene. Jernbaneskolen, som tidligere var underlagt Jernbanedirektoratet, er flyttet til Bane NOR og dermed ut av sentralforvaltningen. Omorganiseringen gjelder 37 arbeidsforhold. I tillegg ble det flyttet oppgaver og ansatte fra Helsedirektoratet til Norsk helsenett i 2018.

Tidligere kartlegginger viser at det har vært en økning i antall arbeidsforhold (justert og ikke-justert) i departementene, direktoratene, og deres ytre apparat siden 2009. Unntaket er mellom 2016-2017 med en nedgang i arbeidsforhold på 5,3 prosent. Store deler av denne nedgangen kan tilskrives etableringen av Bane NOR.

Tabell 9: Den gjennomsnittlige årlige utviklingen i antall arbeidsforhold i departementene, direktoratene og deres ytre apparat.

	2009-2013	2013-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2017-2019
Ikke-justert	0,9 %	1,1 %	-5,3 %	0,6 %	-0,7 %	0,0 %
Justert	1,0 %	1,2 %	-0,1 %	0,1 %	-0,6 %	-0,3 %

3.2 Det var flere arbeidsforhold i sentralforvaltningen (uten ytre apparat) i 2019 enn i 2018

Fra 2018-2019 gikk antall arbeidsforhold i sentralforvaltningen (uten sentralforvaltningens ytre apparat) opp med 170, fra 22 798 til 22 968. Dette utgjør en økning på 0,7 prosent. Også antall avtalte årsverk, og antall avtalte årsverk justert for foreldrepermisjoner og legemeldt sykefravær, økte fra 2018-2019. Dette er vist i tabell 10. For en nærmere gjennomgang av virksomhetene med størst økning og nedgang i sentralforvaltningen, se kapittel 4.1 og 4.2.

Tabell 10: Antall arbeidsforhold og årsverk i sentralforvaltningen, 2018-2019. Ikke justert for omorganiseringer.

	2018	2019	Endring 2018-2019	Endring 2018- 2019 (%)
Antall arbeidsforhold	22 798	22 968	170	0,7 %
Antall avtalte årsverk	21 931	22 002	71	0,3 %
Antall årsverk justert¹	20 820	20 937	117	0,6 %

¹ Justert for foreldrepermisjoner og legemeldt sykefravær

Justerer vi for omorganiseringer, var det en økning i antall arbeidsforhold i sentralforvaltningen i perioden 2018-2019 på 268, som vist i tabell 11. Dette tilsvarer en økning i antall arbeidsforhold på 1,2 prosent.

Tabell 11: Antall arbeidsforhold i sentralforvaltningen samt absolutt og prosentvisendring, 2018-2019. Justert for omorganiseringer.

	2018	2019	Omorganiseringer	Endring 2018-2019	Endring 2018- 2019 (%)
Antall arbeidsforhold	22 798	22 968	-97	266	1,2 %

Det er særlig omorganiseringen i Skatteetaten som er utslagsgivende. I sum flyttet 81 arbeidsforhold fra direktoratet til Skatteetatens ytre apparat.²² Mindre flyttinger har skjedd internt i Norges vassdrags- og energidirektorat (-7 arbeidsforhold) og i Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (-4 arbeidsforhold).²³ I tillegg har vi justert for to mindre omorganiseringer i Barne-,

²² I forbindelse med omorganiseringen, var det 156 ansatte i direktoratet som ble omplassert i ytre apparat, og 79 ble omplassert fra ytre apparat til direktoratet ved inngangen av 2019. I tillegg var det 8 ansatte som gikk ut av direktoratet, og 4 ble omplassert fra ytre apparat til direktoratet i løpet av 2019.

²³ NVE har hatt en nedgang på sju arbeidsforhold i sentralforvaltningen. Disse regnes her som omplassert til deres ytre apparat.

ungdoms- og familiedirektoratet (1 arbeidsforhold) og Justervesenet (1 arbeidsforhold). Som nevnt i 2.1.1 ble det flyttet oppgaver og ansatte fra Helsedirektoratet til Norsk helsenett i 2018, som vi justerer for i år også (-6 arbeidsforhold).²⁴

Tabell 12 viser den gjennomsnittlige årlige utviklingen i antall arbeidsforhold i sentralforvaltningen mellom 2009 og 2019. Perioden 2016-2017 er eneste med nedgang i antall arbeidsforhold i sentralforvaltningen uten ytre apparat hvis vi ser bort fra omorganiseringer. Da var det en nedgang på 446 arbeidsforhold som tilsvarer en reduksjon på 2 prosent. Justert for omorganiseringer var det en nedgang i antall arbeidsforhold også fra 2017-2018.

Tabell 12: Den gjennomsnittlige årlige utviklingen i antall arbeidsforhold i sentralforvaltningen.

	2009-2013	2013-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2017-2019
Ikke-justert	3,8 %	1,6 %	-2,0 %	1,4 %	0,7 %	1,1 %
Justert	1,8 %	1,4 %	-1,1 %	-1,0 %	1,2 %	0,1 %

3.3 Det er færre arbeidsforhold i departementene i 2019 enn i 2018

Fra 2018-2019 gikk antall arbeidsforhold i departementene ned med seks, fra 4 531 til 4 525 i 2019, som vist i tabell 13. Dette tilsvarer en nedgang på 0,1 prosent.

Tabell 13: Antall arbeidsforhold og årsverk i departementene, 2018-2019. Ikke justert for omorganiseringer.

	2018	2019	Endring 2018-2019	Endring 2018- 2019 (%)
Antall arbeidsforhold	4 531	4 525	-6	-0,1 %
Antall avtalte årsverk	4 428	4 419	-9	-0,2 %
Antall årsverk justert¹	4 199	4 211	12	0,3 %

¹ Justert for foreldrepermisjoner og legemeldt sykefravær

I likhet med tidligere kartlegginger viser tabellen at antall arbeidsforhold i departementene varierer lite. Sammenlignet med perioden 2009-2013 var den gjennomsnittlige økningen på 0,7 prosent per år, mens det i 2013-2016 var det en gjennomsnittlig nedgang på 0,2 prosent per år. Fra 2016-2017 var det en nedgang på 1,8 prosent og fra 2017-2018 var det en nedgang på 0,1 prosent.

²⁴ Dette skyldes resteffekt av anuansering for flyttinger av ansatte fra Helsedirektoratet til Norsk helsenett i 2018. Se fotnote 18 for nærmere forklaring.

Som vist i tabell 14 er det imidlertid en økning på 0,1 prosent, eller fem arbeidsforhold, hvis vi justerer for omorganiseringer.

Tabell 14: Antall arbeidsforhold i departementene samt absolutt og prosentvis endring, 2018-2019. Justert for omorganiseringer.

	2018	2019	Omorganiseringer	Endring 2018-2019	Endring 2018- 2019 (%)
Antall arbeidsforhold	4 531	4 525	-10 ²⁵	5	0,1 %

Justeringene skyldes flytting av ansatte fra Kunnskapsdepartementet til Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen (syv arbeidsforhold), flytting av to arbeidsforhold fra Justis- og beredskapsdepartementet til Politidirektoratet og ett arbeidsforhold fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet til Direktoratet for forvaltning og IKT.

Tabell 15 viser den gjennomsnittlige årlige utviklingen i antall arbeidsforhold i departementene fra 2009-2019. Med unntak av perioden 2009-2013 har det vært en nedgang i antall ansatte i departementene, ikke justert for omorganiseringer. Den største nedgangen forekom i 2016-2017 med 1,8 prosent. Trenden er lik hvis vi justerer for omorganiseringer, sett bort fra en økning på 0,1 prosent fra 2018-2019.

Tabell 15: Den gjennomsnittlige årlige utviklingen i antall arbeidsforhold i departementene.

	2009-2013	2013-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2017-2019
Ikke-justert	0,7 %	-0,2 %	-1,8 %	-0,2 %	-0,1 %	-0,1 %
Justert	0,7 %	-0,4 %	-2,2 %	-0,3 %	0,1 %	-0,1 %

3.4 Det var flere arbeidsforhold i direktoratene i 2019 enn i 2018

Fra 2018-2019 gikk det gjennomsnittlige årlige antallet arbeidsforhold i direktoratene (uten ytre apparat) opp med 175. Dette tilsvarer en økning på 1,0 prosent, som vist i tabell 16.

²⁵ Mars 2018 flyttet Integreringsavdelingen fra JD til KD. Ved en feil korrigerer vi for 4,5 arbeidsforhold hos JD ved forrige rapportering da vi egentlig skulle ha korrigerer for 22,5. Feilen er rettet opp og denne gangen korrigerer vi for 4,5 arbeidsforhold. En konsekvens av dette er at nedgangen hos JD i år er -21 heller enn -2, slik det ville blitt om feilen ikke hadde blitt oppdaget.

Tabell 16: Antall arbeidsforhold og årsverk i direktoratene (uten ytre apparat), 2018-2019. Ikke justert for omorganiseringer.

	2018	2019	Endring 2018-2019	Endring 2018- 2019 (%)
Antall arbeidsforhold	18 268	18 443	175	1,0 %
Antall avtalte årsverk	17 503	17 583	79	0,5 %
Antall årsverk justert¹	16 622	16 727	105	0,6 %

¹ Justert for foreldrepermisjoner og legemeldt sykefravær

Når vi justerer for omorganiseringer mellom direktoratene og andre virksomheter, og mellom direktoratenes sentralledd og ytre apparat, blir tallene som i tabell 17. Justert for omorganiseringene er det en økning i antall arbeidsforhold på 1,4 prosent som tilsvarer 261 arbeidsforhold fra 2018-2019.

Tabell 17: Antall arbeidsforhold i direktoratene (uten ytre apparat) samt absolutt og prosentvis endring, 2018-2019. Justert for omorganiseringer.

	2018	2019	Omorganiseringer	Endring 2018-2019	Endring 2018- 2019 (%)
Antall arbeidsforhold	18 268	18 443	-86	261	1,4 %

I perioden har det vært flere omorganiseringer som har påvirket antall arbeidsforhold i direktoratene. Det er særlig omorganiseringen i Skatteetaten som er utslagsgivende. I sum flyttet 81 arbeidsforhold fra direktoratet til Skatteetatens ytre apparat.²⁶ Videre har det skjedd en rekke mindre flyttinger som utgjør deler av justeringen. Dette gjelder Norges vassdrags- og energidirektorat (flyttet fra direktoratet til deres ytre apparat), syv arbeidsforhold fra Kunnskapsdepartementet til Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen, fire arbeidsforhold fra Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap til deres ytre apparat, to arbeidsforhold i Justis- og beredskapsdepartementet til Politidirektoratet og ett arbeidsforhold fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet til Direktoratet for forvaltning og IKT. I tillegg har vi justert for noen andre mindre omorganiseringer mellom sentralt direktorat og ytre apparat i Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (1 arbeidsforhold) og Justervesenet (1 arbeidsforhold). Som nevnt i 2.1.1 ble det flyttet oppgaver og ansatte fra Helsedirektoratet til Norsk helsenett i 2018, som vi er nødt til å justere for i år også (-6 arbeidsforhold).

Tabell 18 viser den gjennomsnittlige årlige utviklingen i antall arbeidsforhold i direktoratene mellom 2009 og 2019. I perioden 2009-2013, var den gjennomsnittlige økningen i antall arbeidsforhold i direktoratene på 2,1 prosent per år, justert for omorganiseringer. I perioden 2013-

²⁶ I forbindelse med omorganiseringen, var det 156 ansatte i direktoratet som ble omplassert i ytre apparat, og 79 ble omplassert fra ytre apparat til direktoratet ved inngangen av 2019. I tillegg var det 8 ansatte som gikk ut av direktoratet, og 4 ble omplassert fra ytre apparat til direktoratet i løpet av 2019.

2016 var den gjennomsnittlige økningen, justert for omorganiseringer, på 1,9 prosent per år. Fra 2016-2017 var nedgangen i antall arbeidsforhold, justert for omorganiseringer, på 0,9 prosent. Fra 2017-2018 var nedgangen på 1,2 prosent, mens vi så en oppgang i 2018-2019 på 1,4 prosent, justert for omorganiseringer.

Tabell 18: Den gjennomsnittlige årlige utviklingen i antall arbeidsforhold i direktoratene (uten ytre apparat).

	2009-2013	2013-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2017-2019
Ikke-justert	4,8 %	2,1 %	-2,0 %	1,8 %	1,0 %	1,4 %
Justert	2,1 %	1,9 %	-0,9 %	-1,2 %	1,4 %	0,1 %

3.5 Det er nedgang i antall arbeidsforhold i sentralforvaltningens ytre apparat fra 2018-2019

Fra 2018-2019 gikk antall arbeidsforhold i sentralforvaltningens ytre apparat ned med 745 arbeidsforhold.²⁷ Det tilsvarer en nedgang på 1,2 prosent, som vist i tabell 19. For en nærmere redegjørelse av hvilke virksomheter som har hatt størst økning og nedgang i sitt ytre apparat, se kapittel 4.3 og 4.4.

Tabell 19: Antall arbeidsforhold og årsverk i sentralforvaltningens ytre apparat, 2018-2019. Ikke justert for omorganiseringer.

	2018	2019	Endring 2018-2019	Endring 2018- 2019 (%)
Antall arbeidsforhold	61 272	60 527	-745	-1,2 %
Antall avtalte årsverk	57 554	57 127	-427	-0,7 %
Antall årsverk justert¹	53 653	53 321	-333	-0,6 %

¹ Justert for foreldrepermisjoner og legemeldt sykefravær

Når vi justerer for omorganiseringer mellom sentralforvaltningens ytre apparat, de sentrale leddene og andre virksomheter, blir tallene som i tabell 20.

²⁷ Utenriksdepartementet er det eneste departementet med et direkte tilknyttet ytre apparat. Utenriksstasjonene regnes som departementets direkte tilknyttede ytre apparat.

Tabell 20: Antall arbeidsforhold i sentralforvaltningens ytre apparat samt absolutt og prosentvis endring, 2018-2019. Justert for omorganiseringer.

	2018	2019	Omorganiseringer	Endring 2018-2019	Endring 2018- 2019 (%)
Antall arbeidsforhold	61 272	60 527	53	-798	-1,3 %

Fra 2018-2019 har en rekke arbeidsforhold blitt flyttet inn og ut av sentralforvaltningens ytre apparat. Størst antall ble flyttet til Skatteetaten fra Skattedirektoratet (81 arbeidsforhold). En del mindre flyttinger utgjør også justeringene, herunder ble det flyttet syv arbeidsforhold fra Norges vassdrags- og energidirektorat til deres ytre apparat, fire arbeidsforhold til Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap til ytre apparat. Vi har også justert for noen andre mindre omorganiseringer mellom sentralt direktorat og ytre apparat i Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (-1 arbeidsforhold) og Justervesenet (-1 arbeidsforhold). I tillegg er Jernbaneskolen, som tidligere var underlagt Jernbanedirektoratet, flyttet til Bane NOR og således ut av sentralforvaltningens ytre apparat (-37).

Tidligere kartlegginger viser at antall arbeidsforhold i direktoratenes ytre apparat har økt svakt siden 2009. I perioden 2013-2016 var den gjennomsnittlige økningen på 0,9 prosent per år (i perioden forut, 2009-2013, var den gjennomsnittlige utviklingen verken negativ eller positiv (0,0 prosent)). Fra 2016-2017 var det en nedgang i antall arbeidsforhold på 6,5 prosent, i stor grad påvirket av omgjøringen av Jernbaneverket til Bane NOR. Fra 2017-2018 var det en økning av antall arbeidsforhold på 0,3 prosent. Justert for omorganiseringer har det vært en svak økning fra 2009-2018.

Tabell 21: Den gjennomsnittlige årlige utviklingen i antall arbeidsforhold i departementenes og direktoratenes ytre apparat.

	2009-2013	2013-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2017-2019
Ikke-justert	0,0 %	0,9 %	-6,5 %	0,3 %	-1,2 %	-0,4 %
Justert	0,8 %	1,2 %	0,3 %	0,5 %	-1,3 %	-0,4 %

4 Virksomheter med størst nedgang og økning i antall arbeidsforhold

I dette kapitlet viser vi de enkeltvirksomhetene som har størst endring i antall arbeidsforhold i sentralforvaltningen, det ytre apparatet til sentralforvaltningen og øvrige virksomheter i statsforvaltningen. Vi presenterer også direktoratenes og departementenes beskrivelser av årsakene til nedgang eller økning i antall arbeidsforhold.

4.1 Virksomheter med størst økning i sentralforvaltningen

Tabell 22 viser de fem virksomhetene i sentralforvaltningen som har hatt størst økning i antall arbeidsforhold fra 2018-2019, justert for omorganiseringer.

Tabell 22: Sentralforvaltningen. Størst økning i absolutt antall arbeidsforhold, justert for omorganiseringer, 2018-2019.

	Endring 2018-2019	Endring 2018-2019 (%)
Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet	34	12,0 %
Arbeids- og velferdsdirektoratet	33	2,5 %
Utlendingsdirektoratet	29	3,4 %
Jernbanedirektoratet	25	15,0 %
Kunnskapsdepartementet	23	7,3 %

Det er 48 departementer og direktorater som har flere arbeidsforhold i 2019 enn i 2018, når vi justerer for omorganiseringer. Disse har samlet sett økt antallet arbeidsforhold med 474.

Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet har hatt en økning på 34 arbeidsforhold fra 2018-2019. Direktoratet opplyser at det er endring i arbeidsmengde og ambisjonsnivå innenfor nåværende oppgaveportefølje samt naturlige svingninger som er de viktigste årsakene til økningen. Arbeids- og velferdsdirektoratet har hatt en økning på 33 arbeidsforhold i perioden 2018-2019. Direktoratet peker på at den viktigste årsaken til veksten er at det har vært en endring i in-/outsourcing i virksomheten, noe som gjelder spesielt for IT-avdelingen.

Utlendingsdirektoratet har hatt en økning på 29 arbeidsforhold. De viktigste årsakene til økningen er endret arbeidsmengde og ambisjonsnivå innenfor nåværende oppgaveportefølje.

Jernbanedirektoratet har hatt en økning på 25 arbeidsforhold. Som viktigste årsak for økningen i direktoratet peker de på at organisasjonen fortsatt er relativt ny, og at de har brukt noe tid på å

rekruttere i henhold til behov. Jernbanedirektoratet ble opprettet i 2016 som en del av Jernbanereformen.²⁸

Kunnskapsdepartementet har hatt en økning på 23 arbeidsforhold. De opplyser at den viktigste årsaken til økningen skyldes naturlige svingninger. De bemerker videre at de har ansatt to traineer.

Videre er det en økning på 22 arbeidsforhold i Direktoratet for e-helse, 21 arbeidsforhold i Finanstilsynet, 20 arbeidsforhold i Folkehelseinstituttet, 19 arbeidsforhold i Arkivverket, 16 arbeidsforhold i Sivil klareringsmyndighet, 14 arbeidsforhold i Miljødirektoratet, 13 arbeidsforhold i Statistisk sentralbyrå, 12 arbeidsforhold i Barne- og familiedepartementet og Norsk kulturråd, i tillegg til en økning på 11 arbeidsforhold i Politidirektoratet og Norsk nukleær dekommisjonering.

Den resterende delen av økningen fordeler seg på 32 andre departementer og direktorater, som har hatt en økning fra mellom ett og 10 arbeidsforhold.

I tabell 23 vises de virksomhetene i sentralforvaltningen som har hatt størst prosentvis økning i antall arbeidsforhold fra 2018-2019, justert for omorganiseringer.

Tabell 23: Sentralforvaltningen. Størst økning i antall arbeidsforhold i prosent, justert for omorganiseringer, 2018-2019.

	Endring 2018-2019 (%)	Endring 2018-2019
Norsk nukleær dekommisjonering	1100,0 %	11
Valgdirektoratet	25,0 %	7
Forbrukertilsynet	18,7 %	5
Jernbanedirektoratet	15,0 %	25
Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet	12,0 %	34

Det er Norsk nukleær dekommisjonering, Valgdirektoratet, Forbrukertilsynet, Jernbanedirektoratet og Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet som har hatt størst prosentvis økning i antall arbeidsforhold, justert for omorganiseringer.

Både Norsk nukleær dekommisjonering og Jernbanedirektoratet begrunner økningen med at de er relativt nye virksomheter, og at det har vært nødvendig å rekruttere i henhold til behov. Norsk nukleær dekommisjonering, som ble etablert i 2018, hadde i sitt første år ett arbeidsforhold. Økningen på 1100 prosent skyldes følgelig at de har gått fra ett til 12 arbeidsforhold.

Valgdirektoratet begrunner økningen med at de har fått flere midlertidig ansatte for å håndtere henvendelser i forbindelse med gjennomføring av valg. Økningen i antall arbeidsforhold hos Forbrukertilsynet, skyldes at de måtte ansette flere saksbehandlere grunnet økt tilsynsaktivitet.

²⁸ Les mer om Jernbanereformen på regjeringens nettsider: https://www.regjeringen.no/no/tema/transport-og-kommunikasjon/jernbane_og_jernbanetransport/reform-av-jernbanereformen/id2344653/

Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet begrunner økningen i antall arbeidsforhold med endret arbeidsmengde og ambisjonsnivå innenfor nåværende oppgaveportefølje samt naturlige svingninger.

4.2 Virksomheter med størst nedgang i sentralforvaltningen

Tabell 24 viser de fem virksomhetene i sentralforvaltningen som har hatt størst nedgang i antall arbeidsforhold fra 2018-2019, justert for omorganiseringer.

Tabell 24: Sentralforvaltningen. Størst nedgang i absolutt antall arbeidsforhold, justert for omorganiseringer, 2018-2019.

	Endring 2018-2019	Endring 2018-2019 (%)
Statens kartverk	-33	-3,6 %
Medietilsynet	-9	-20,5 %
Direktoratet for utviklingssamarbeid	-9	-3,3 %
Registerenheten i Brønnøysund	-7	-3,9 %
Kulturdepartementet	-6	-4,5 %

16 departementer og direktorater som har færre arbeidsforhold i 2019 enn i 2018, justert for omorganiseringer. Disse har samlet sett en nedgang i antall arbeidsforhold på 209.

Statens kartverk har hatt en nedgang på 33 arbeidsforhold i gjennomsnitt fra 2018-2019, justert for omorganiseringer. De oppgir effektivisering, endret ambisjonsnivå for nåværende oppgaveportefølje og endring i arbeidsmengde innen oppgaveporteføljen som de viktigste årsakene til nedgangen i antall arbeidsforhold.

Medietilsynet har hatt en nedgang på ni arbeidsforhold. De oppgir nedbemanning og outsourcing av IT drift som årsaker til nedgangen.

Direktoratet for utviklingssamarbeid har hatt en nedgang ni arbeidsforhold. De angir vakanser/naturlige svingninger og en periode med rekruteringsstopp som de viktigste årsakene til nedgangen.

Registerenheten i Brønnøysund har en nedgang på syv arbeidsforhold fra 2018-2019. De oppgir at årsaker som har betydning for nedgangen i antall arbeidsforhold er effektivisering og vakanser/naturlig svingninger.

Kulturdepartementet overtok likestillingsfeltet fra Barne- og familiedepartementet (20 arbeidsforhold), mens tro- og livssynssaker ble overført fra Barne- og familiedepartementet til Kulturdepartementet (14 arbeidsforhold). Følgelig har Kulturdepartementet hatt en nedgang på

seks arbeidsforhold. De angir i tillegg vakanser og effektivisering som årsaker til nedgangen i antall arbeidsforhold.

Videre er det en nedgang på 35 arbeidsforhold i Mattilsynet, 33 arbeidsforhold i Statens Kartverk, 28 arbeidsforhold i Arbeidstilsynet, 27 arbeidsforhold i Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet, 22 arbeidsforhold i Helsedirektoratet, 21 arbeidsforhold i Justis- og beredskapsdepartementet, 15 arbeidsforhold i Fiskeridirektoratet, Husbanken og Statens Lånekasse for utdanning og 13 arbeidsforhold i direktoratet for samfunnsikkerhet og beredskap. Den resterende nedgangen er fordelt på 21 departementer og direktorater med en nedgang fra ni til ett arbeidsforhold.

De virksomhetene som har hatt størst prosentvis nedgang i antall arbeidsforhold, justert for omorganiseringer, er vist i tabell 25.

Tabell 25: Sentralforvaltningen. Størst nedgang i antall arbeidsforhold i prosent, justert for omorganiseringer, 2018-2019.

	Endring 2018-2019 (%)	Endring 2018-2019
Medietilsynet	-20,5 %	-9
Vegtilsynet	-6,7 %	-1
Statens jernbanetilsyn	-4,5 %	-3
Kulturdepartementet	-3,9 %	-6
Statens kartverk	-3,6 %	-33

Medietilsynet har hatt størst prosentvis nedgang i antall arbeidsforhold, med 20,5 prosent. Som nevnt over oppgis nedbemanning og outsourcing av IT drift som de viktigste årsakene til nedgangen. 20,5 prosent tilsvarer her ni stillinger, men fordi Medietilsynet er en mindre virksomhet (35 arbeidsforhold i gjennomsnitt i 2019) utgjør det en endring på over 20 prosent.

Vegtilsynet og Statens jernbanetilsyn har hatt nedganger på henholdsvis 6,7 prosent og 4,5 prosent i perioden 2018-2019. Dette utgjør henholdsvis ett og tre arbeidsforhold. Begge virksomheter oppgir at endringene skyldes vakanser/naturlige svingninger.

Til slutt er det Kulturdepartementet og Statens kartverk som har hatt henholdsvis 3,9 og 3,6 prosent nedgang i antall arbeidsforhold. Kulturdepartementet har som nevnt overtatt og overført saksfelt fra Barne- og familiedepartementet, mens Statens kartverk peker på effektivisering, endret ambisjonsnivå for nåværende oppgaveportefølje og endring i arbeidsmengde innen porteføljen som de viktigste årsakene til nedgangen i antall arbeidsforhold.

4.3 Virksomheter med størst økning i sentralforvaltningens ytre apparat

I sentralforvaltningens direkte tilknyttede ytre apparat er det Politi- og lensmannsetaten, Direktoratet for økonomistyring, Kystverket, Sjøfartsdirektoratet og Miljødirektoratet som har hatt størst økning i antall arbeidsforhold fra 2018-2019, som vist i tabell 26.

Tabell 26: Ytre apparat. Størst økning i absolutt antall arbeidsforhold, 2018-2019, justert for omorganiseringer.

	Endring 2018-2019	Endring 2018-2019 (%)
Politi- og lensmannsetaten	332	3,9 %
Direktoratet for økonomistyring	21	7,3 %
Kystverket	11	1,2 %
Sjøfartsdirektoratet	7	7,3 %
Miljødirektoratet	6	14,3 %

Politi- og lensmannsetaten står for den største veksten i sentralforvaltningens direkte tilknyttede ytre apparat. De har hatt en økning på 332 arbeidsforhold fra 2018-2019. Fra politiets årsrapport fremkommer det at de har hatt størst økning blant jurister og politiutdannede.²⁹ Direktoratet for økonomistyring hadde en økning på 21 arbeidsforhold. De angir i sin årsrapport at veksten i antall ansatte skyldes opptak av nye kunder og oppgaver samt satsing på ny teknologi.³⁰

Videre har Kystverket hatt en økning i ytre apparat på 11 arbeidsforhold. I årsrapporten peker de på at økningen delvis skyldes høy aktivitet innen losområdet.³¹ Til sist er det Sjøfartsdirektoratet og Miljødirektoratet som har hatt en økning på sju og seks arbeidsforhold fra 2018-2019. Sjøfartsdirektoratet viser i sin årsrapport til at økt antall årsverk de siste årene skyldes håndtering av nybyggingsaktivitet knyttet til bl.a. ny teknologi, nye miljøkrav og tjenesteområder som fiskeri/havbruk.³² Miljødirektoratet oppgir at endringen skyldes økt ressursbruk til felles administrative funksjoner for miljøforvaltningen, styrking av arbeidet med rovvilt og klima og nedgang i sykefraværet sammenlignet med 2018.³³

²⁹ Politiutdannede har hatt en prosentvis økning på 0,05 prosent, jurister på 0,21 prosent, mens det har vært en nedgang på 0,07 prosent blant sivile. Politiets årsrapport 2019, s.6. Lest 04.08.2020

<https://www.regjeringen.no/contentassets/80197702ddb144e8a016a040e656751f/arsrapport-2019-pod.pdf>

³⁰ Direktoratet for økonomistyrings årsrapport 2019, s.7. Lest 04.08.2020

https://www.regjeringen.no/contentassets/a809e5ff859a46c88feb21c22ac40841/2018_aarsrapport_dfo_r.pdf

³¹ Kystverkets årsrapport 2019, s.14. Lest 04.08.2020

<https://www.regjeringen.no/contentassets/dfef89791d3744379b5242d79975ae528/arsrapport-2019-for-kystverket---web.pdf>

³² Sjøfartsdirektoratets årsrapport 2019, s.71. Lest 04.08.2020

<https://www.regjeringen.no/contentassets/1155226fda1f4612b3e884374e8efe0a/sjofartsdirektoratet-arsrapport-2019.pdf>

³³ Miljødirektoratets årsrapport 2019, s.63. Lest 04.08.2020

<https://www.miljodirektoratet.no/globalassets/publikasjoner/m1651/m1651.pdf>

I prosentvis økning er det Miljødirektoratet, Direktoratet for økonomistyring, Sjøfartsdirektoratet, Integrerings- og mangfoldsdirektoratet og Justervesnet som har hatt størst vekst fra 2018-2019, som vist i tabell 27.

Tabell 27: Ytre apparat. Størst økning i antall arbeidsforhold i prosent, 2018-2019, justert for omorganiseringer.

	Endring 2018-2019 (%)	Endring 2018-2019
Miljødirektoratet	14,3 %	6
Direktoratet for økonomistyring	7,3 %	21
Sjøfartsdirektoratet	7,3 %	7
Integrerings- og mangfoldsdirektoratet	5,6 %	4
Justervesnet	4,8 %	2

Flere av de virksomhetene som har størst økning i antall arbeidsforhold i ytre apparat er også de som har den prosentvis største økningen. Miljødirektoratet har hatt en vekst i arbeidsforhold på 14,3 prosent, mens både Direktoratet for økonomistyring og Sjøfartsdirektoratet har hatt en vekst på 7,3 prosent.

Hverken Politi- og lensmannsetaten eller Kystverket er med på listen over virksomheter med størst prosentvis økning. I stedet har Integrerings- og mangfoldsdirektoratet og Justervesnet kommet inn på oversikten med en økning på 5,6 prosent og 4,8 prosent. Integrerings- og mangfoldsdirektoratet oppgir i sin årsrapport fra 2019 at kontoret i Narvik skal styrkes med opptil 30 årsverk. Videre fremkommer det at de er inne i en omstillingsprosess der regionskontorer skal avvikles og oppgaver skal overføres fra Integrerings- og mangfoldsdirektoratet til fylkeskommunene fra 1.1.2020.³⁴ Justervesnet omtaler ikke økningen i antall arbeidsforhold særskilt i sin årsrapport fra 2019.³⁵ Endringen gjelder kun to arbeidsforhold.

4.4 Virksomheter med størst nedgang i sentralforvaltningens ytre apparat

I departementenes og direktoratenes ytre apparat er det Statens vegvesen, Kriminalomsorgsdirektoratet, Skatteetaten, Arbeids- og velferdsetaten og Tolletaten som har hatt størst nedgang i antall arbeidsforhold fra 2018-2019, som vist i tabell 28.

³⁴ Integrerings- og mangfoldsdirektoratets årsrapport 2019, s.92-93. Lest 04.08.2020
https://www.regjeringen.no/contentassets/5be5c97123954550a313256d8bad54e8/arsrapport-imdi_2019.pdf

³⁵ Justervesnets årsrapport 2019, s.92-93. Lest 04.08.2020

Tabell 28: Ytre apparat. Størst nedgang i absolutt antall arbeidsforhold, 2018-2019, justert for omorganiseringer.

	Endring 2018-2019	Endring 2018-2019 (%)
Statens vegvesen	-297	-4,9 %
Kriminalomsorgsdirektoratet	-239	-4,2 %
Skatteetaten	-235	-3,8 %
Arbeids- og velferdsetaten	-132	-1,0 %
Tolletaten	-75	-5,7 %

Statens vegvesen har hatt den største nedgangen i antall arbeidsforhold med 297 arbeidsforhold fra 2018-2019. I sin årsrapport opplyser Statens vegvesen at flere ansatte har sluttet i løpet av 2019 grunnet regionsreformen og omorganiseringen av virksomheten som trer i kraft fra 1.1.2020.³⁶

Kriminalomsorgsdirektoratet har hatt en nedgang i antall arbeidsforhold på 239 i ytre apparat. Bakgrunnen for reduksjonen er nedleggelsen av seks fengselsavdelinger og nedbemanning som følge av dette.³⁷

Skatteetaten har hatt en nedgang på 235 arbeidsforhold. Skatteetaten viser i sin årsrapport for 2019 at det har skjedd en betydelig reduksjon i bemanningen fra 2016-2019 grunnet tilpasning til strammere budsjettammer, uttak av gevinster fra avtalte utviklingstiltak og redusert manuell produksjon. Samtidig har flere omstillinger og omorganisering av etaten bidratt til en høyere turnover. I 2018 var det også en periode med ansettelsesstopp. Til slutt peker de at nedgangen også har sammenheng med tilpasning til avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen og gevinstrealisering fra effektiviseringsprosjekter.³⁸

Arbeids- og velferdsetaten har hatt en nedgang på 132 arbeidsforhold. De opplyser i sin årsrapport om store omstillingsprosesser og endringer, spesielt som følge av region- og kommunereformen, som har ført til nedbemanning over tid. Videre opplyser de at 19 fylkesledd har blitt til 12 regionskontorer og antallet kommunale NAV-kontorer er redusert fra 423 i 2017 til 326 ved utgangen av 2019.³⁹

Til slutt har Tolletaten hatt en nedgang på 75 arbeidsforhold. I sin årsrapport oppgir de at virksomheten er midt i en omfattende omorganisering der tollregionene har blitt avvirket og virksomhetene har blitt samlet i to nyopprettede divisjoner med landsdekkende ansvar. Omorganiseringen opphevet skille mellom Tolldirektoratet og ytre etat. De oppgir videre at

³⁶ Vegdirektoratets årsrapport 2019, s.5. Lest 05.08.2020

<https://www.regjeringen.no/contentassets/087954c97c8e47b7b2a733e350a25b4a/arsrapport-2019-svv.pdf>

³⁷ Kriminalomsorgsdirektoratets årsrapport 2019, s.3 og 53. Lest 05.08.2020

<https://www.regjeringen.no/contentassets/b04b5cf8bb32490c990a82fd90fa05a0/arsrapport-2019-kdi.pdf>

³⁸ Skatteetatens årsrapport 2019, s. 54 og 65. Lest 05.08.2020

https://www.regjeringen.no/contentassets/6e93ec47f61b44f18417fb55966e0b9e/2019_aarsrapport_skd.pdf

³⁹ Arbeids- og velferdsetatens årsrapport 2019, s. 11 og 82. Lest 05.08.2020

<https://www.nav.no/no/nav-og-samfunn/om-nav/a%CC%8Aarsrapport/navs-arsrapport-for-2019>

nedgangen i antall ansatte i stor grad skyldes at enkelte stillinger holdes vakante i påvente av innplasseringer i den omorganiseringen etaten gjennomgår⁴⁰.

Ser vi på prosentvis nedgang i antall arbeidsforhold i ytre apparat, slik det fremkommer av tabell 29, finner vi ikke igjen noen av virksomhetene fra tabell 28. Jernbanedirektoratet har hatt en nedgang på 23,5 prosent i arbeidsforhold. Videre følger Nasjonal kommunikasjonsmyndighet og Husbanken med en nedgang på 8,3 prosent. For Nasjonal kommunikasjonsmyndighet utgjør det ett arbeidsforhold. Til sist har det vært en nedgang på 6,1 prosent og 5,9 prosent i Fiskeridirektoratet og Lånekassen sine ytre apparat.

Tabell 29: Ytre apparat. Størst nedgang i antall arbeidsforhold i prosent. 2017-2018, justert for omorganiseringer.

	Endring 2018-2019 (%)	Endring 2018-2019
Jernbanedirektoratet	-23,5 %	-19
Nasjonal kommunikasjonsmyndighet	-8,3 %	-1
Husbanken	-8,3 %	-12
Fiskeridirektoratet	-6,1 %	-13
Lånekassen	-5,9 %	-9

4.5 Nedgang og økning i øvrig statsforvaltning

I resten av statsforvaltningen er det størst økning i antall ansatte i universitets- og høyskolesektoren.⁴¹ De fem virksomhetene i øvrig statsforvaltning som har økt mest er vist i tabell 30. DFØs kartleggingsundersøkelse inkluderer ikke disse virksomhetene. Vi kan derfor ikke si noe om årsakene til endringen.

⁴⁰ Tolletatens årsrapport 2019, s. 2, 38 og 82. Lest 05.08.2020

https://www.regjeringen.no/contentassets/5bafee03762f4ed8bb97f52472ce60ab/2019_aarsrapport_toll.pdf

⁴¹ I dette kapitlet presenterer vi kun ikke-justerte tall for øvrig statsforvaltning. Dette skyldes at vi ikke har oppdaget noen omorganiseringer i denne gruppen som påvirker tallene.

Tabell 30: Øvrig statsforvaltning. Størst økning i antall arbeidsforhold, 2018-2019, ikke justert for omorganiseringer.

	Endring 2018-2019	Endring 2018-2019 (%)
Norges teknisk- naturvitenskapelige universitet	429	4,4 %
Universitetet i Bergen	196	4,0 %
Universitetet i Agder	177	10,9 %
Universitetet i Sørøst-Norge	122	5,9 %
Universitetet i Tromsø	98	2,2 %

I tillegg til endringene som fremkommer av tabell 30 var det en økning på 88 arbeidsforhold ved OsloMet, 82 arbeidsforhold ved Nord Universitet, 79 arbeidsforhold ved Universitetet i Stavanger, 54 arbeidsforhold ved Havforskningsinstituttet og 46 arbeidsforhold ved Høgskulen på Vestlandet. Den resterende økningen er fordelt blant flere virksomheter, med endringer fra 45 til ett arbeidsforhold fra 2018-2019.

Den største nedgangen i antall arbeidsforhold i øvrig statsforvaltning er vist i tabell 31. Virksomheten som hadde størst nedgang i antall arbeidsforhold fra 2018-2019 er Forsvaret med 83 arbeidsforhold. De skriver i sin årsrapport at de er i gang med en arbeidsgiverstyrt nedbemanning.⁴²

Tabell 31: Øvrig statsforvaltning, størst nedgang i antall arbeidsforhold, 2018-2019, ikke justert for omorganiseringer.

	Endring 2018-2019	Endring 2018-2019 (%)
Forsvaret	-83	-0,5 %
Utlendingsnemnda	-49	-16,3 %
Fylkesmannen	-37	-1,4 %
Statsbygg	-27	-2,9 %
Norges forskningsråd	-18	-3,5 %

Videre har Utlendingsnemnda hatt en nedgang på 49 arbeidsforhold. De opplyser at de i de siste årene har opplevd en betydelig reduksjon i antall saker som i har ført til nedbemanning og ansettelsesstopp.⁴³

Fylkesmannen hadde en samlet nedgang på 37 arbeidsforhold fra 2018-2019. Som en følge av regionreformen gikk antall fylkesmannsembeter i denne perioden fra 16 til 10. Samtlige

⁴² Forsvarets årsrapport 2019, s. 26. Lest 06.08.2020

https://forsvaret.no/fakta_/ForsvaretDocuments/forsvarets-aarsrapport2019_utskrift.pdf

⁴³ Utlendingsnemndas årsrapport 2019, s. 5. Lest 06.08.2020

<https://www.regjeringen.no/contentassets/6a8535eb38d5490bbad28572c88d3f36/arsrapport-2019-une.pdf>

fylkesmannsembeter opplevde en nedgang i antall arbeidsforhold. Samtidig ble Fylkesmennenes fellesadministrasjon etablert og fikk overført 221 ansatte fra fylkesmannsembetene i 2019.

Statsbygg har hatt en nedgang på 27 arbeidsforhold fra 2018-2019. De peker ikke på noen spesifikke årsaker til nedgangen.⁴⁴

Norges forskningsråd har hatt en nedgang på 18 arbeidsforhold. De viser til reduksjoner i virksomhetsbudsjettet over tid og en gradvis nedgang i antall ansatte gjennom naturlig avgang. I tillegg har de i 2019 hatt seks lærlinger som ikke er med i beregningen av det totale antall ansatte.⁴⁵

Videre er det en nedgang på 17 arbeidsforhold ved Kunsthøgskolen i Oslo og en nedgang på åtte arbeidsforhold i Forvaltningsorganet for opplysningsvesenets fond. Øvrig nedgangen er fordelt på en rekke andre statlige virksomheter som har redusert antall arbeidsforhold mellom syv og ett.

⁴⁴ Statsbygg årsrapport 2019, s. 5. Lest 06.08.2020

https://www.regjeringen.no/contentassets/dbae0a4004694c16abf7abfedf8cb9d6/arsrapport-2019_5.pdf

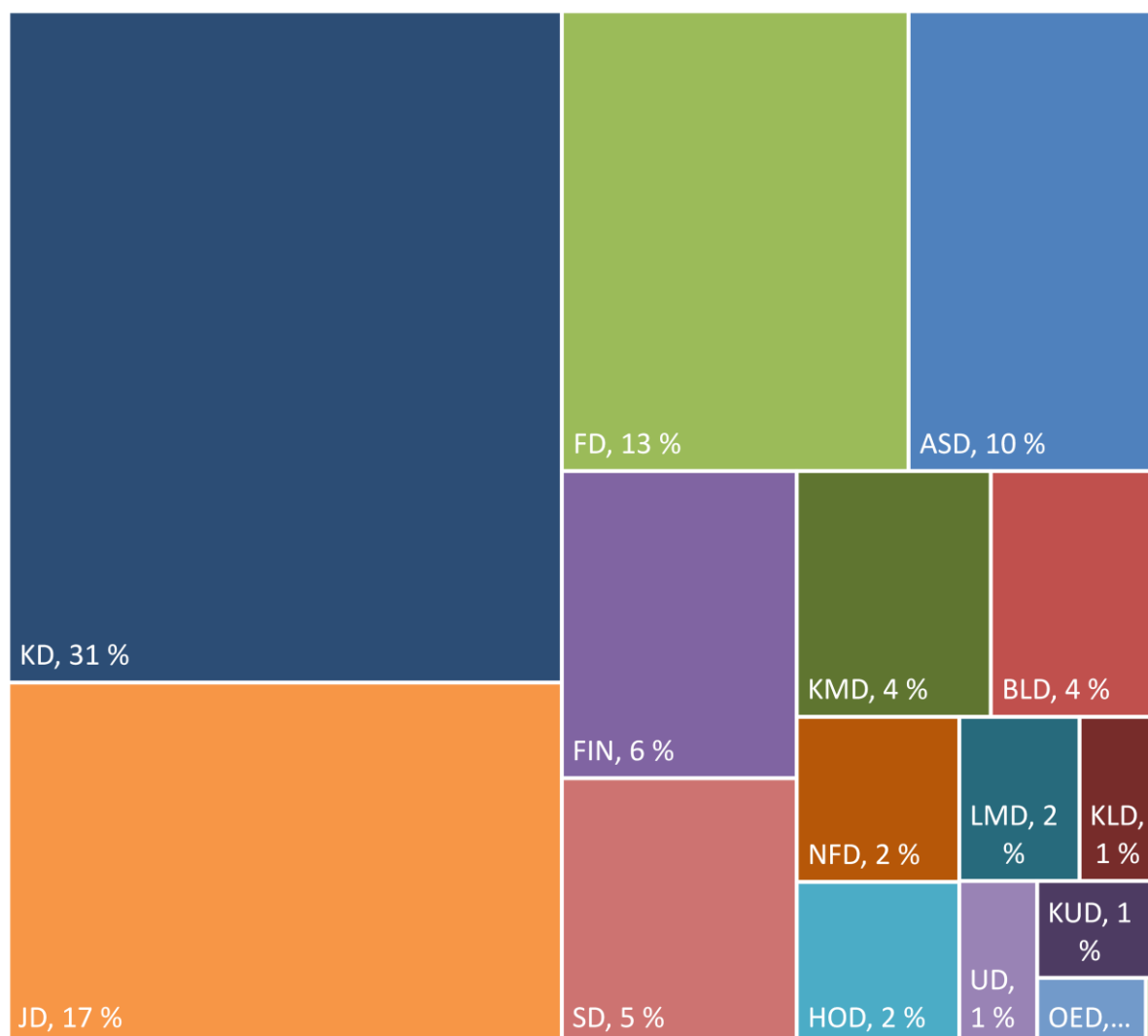
⁴⁵ Norsk forskningsråds årsrapport 2019, s. 19. Lest 06.08.2020

https://www.regjeringen.no/contentassets/2cb3961679964e34bc9c9c3f3d73565d/9956_2019_arsrapport_135081-1.pdf

5 Utvikling i antall arbeidsforhold etter departementsområder

I dette kapitlet ser vi på utviklingen i antall arbeidsforhold i statsforvaltningen, inndelt i de 16 departementsområdene. Med departementsområde mener vi departementet med alle underliggende virksomheter.

Figur 3 viser prosentfordelingen av alle arbeidsforhold i statsforvaltningen fordelt på departementsområde i 2019.

Figur 3: Prosent arbeidsforhold i statsforvaltningen fordelt på departementsområde i 2019.

Figuren viser at 31 prosent av alle arbeidsforhold i statsforvaltningen i 2019 var under Kunnskapsdepartementet sitt område. 31 prosent av arbeidsforholdene i statsforvaltningen tilsvarer 51 111 arbeidsforhold, og av disse er det 47 720 arbeidsforhold som er knyttet til høyskolene eller universitetene. Videre er det Justis- og beredskapsdepartementet og

underliggende virksomheter, med 17 prosent av arbeidsforholdene og Forsvarsdepartementet med underliggende virksomheter, med 14 prosent av arbeidsforholdene, som er de største departementsområdene målt i antall arbeidsforhold.

Fordi denne undersøkelsen ikke omfatter statlige selskaper, foretak og andre selvstendige rettssubjekter, er for eksempel ikke helseforetakene med. Hadde disse vært med ville fordelingen, særlig under Helse- og omsorgsdepartementet, sett ulik ut.

5.1 Utviklingen i antall arbeidsforhold i statsforvaltningen etter departementsområder

Tabell 32 viser utviklingen i antall arbeidsforhold for hvert departementsområde med alle underliggende virksomheter fra 2018-2019.

Tabell 32: Antall arbeidsforhold (2019) og utvikling i antall arbeidsforhold i statsforvaltningen etter departementsområde fra 2018-2019, justert for omorganiseringer.

Departementsområde	Antall arbeidsforhold 2019	Endring 2018-2019
Arbeids- og sosialdepartementet	16 153	-119
Barne- og familiedepartementet	5 843	-4
Forsvarsdepartementet	21 925	7
Finansdepartementet	9 907	-239
Helse- og omsorgsdepartementet	3 644	58
Justis- og beredskapsdepartementet	27 599	51
Kunnskapsdepartementet	51 111	1 471
Klima- og miljødepartementet	1 900	41
Kommunal- og moderniseringsdepartementet	6 557	-82
Kulturdepartementet	1 690	32
Landbruks- og matdepartementet	2 708	-41
Nærings- og fiskeridepartementet	3 693	61
Olje- og energidepartementet	1 000	-4
Samferdselsdepartementet	8 615	-331
Statsministerens kontor	165	-1
Utenriksdepartementet	1 750	-8
SUM	164 260	895

Det er ni departementsområder som har hatt en nedgang i antall arbeidsforhold og sju som har hatt en økning. Kunnskapsdepartementet sitt område er der det har økt mest, med 1 471 arbeidsforhold. Endringene tilsvarer en økning på 895 arbeidsforhold. Det er størst nedgang i antall arbeidsforhold under Samferdselsdepartementet, Finansdepartementet og Arbeids- og sosialdepartementet.

5.2 Utviklingen i antall arbeidsforhold i sentralforvaltningen inkludert ytre apparat, etter departementsområde

Tabell 33 viser en oversikt over antall arbeidsforhold knyttet til det enkelte departementsområdet. Tabellen inkluderer tall for departementene og alle underliggende virksomheter, delt inn i sentralforvaltningen, sentralforvaltningens ytre apparat og sentralforvaltningen pluss det ytre apparatet.

Det er Samferdselsdepartementet som står for størst nedgang i antall arbeidsforhold i sentralforvaltningen, med 27 arbeidsforhold. Videre følger Kommunal- og moderniseringsdepartementet med 26 arbeidsforhold, deretter Utenriksdepartementet med en nedgang på 21 arbeidsforhold.

Størst økning i antall arbeidsforhold i sentralforvaltningen har skjedd i Helse- og omsorgsdepartementet (65 arbeidsforhold), Finansdepartementet (49 arbeidsforhold) og i Kunnskapsdepartementet (35 arbeidsforhold).

Når det gjelder departementenes og direktoratenes ytre apparat, er det størst nedgang i arbeidsforhold i virksomheter underlagt Samferdselsdepartementet, Finansdepartementet og Arbeids- og sosialdepartementet. Nedgangen er særlig drevet av endringene i Statens vegvesen (343 arbeidsforhold), Skatteetaten (231 arbeidsforhold), Tolletaten (65 arbeidsforhold) og Arbeids- og velferdsetaten (99 arbeidsforhold).

I sentralforvaltningens ytre apparat er det mest økning for virksomhetene under Justis- og beredskapsdepartementet (87 arbeidsforhold). Videre har det også vært en økning i Utenriksdepartementet og underliggende virksomheter (13 arbeidsforhold) samt i Klima- og miljødepartementet og underliggende virksomheter (12 arbeidsforhold).

Tabell 33: Antall arbeidsforhold (2019) og utvikling i antall arbeidsforhold, justert for omorganiseringer (2018-2019), etter departementsområder.

Departements- område	Sentralforvaltningen		Sentralforvaltningens direkte tilknyttede ytre apparat		Sentralforvaltningen inkludert direkte tilknyttet ytre apparat	
	Antall	Utvikling	Antall	Utvikling	Antall	Utvikling
Arbeids- og sosial- departementet	1 869	28	13 676	-156	15 546	-128
Barne- og familiede- partementet	512	52	4 939	-61	5 451	-9
Forsvars- departementet	438	8	0	0	438	8
Finans- departementet	2 380	49	7 527	-290	9 907	-240
Helse- og omsorgs- departementet	2 874	65	608	-36	3 482	29
Justis- og beredskaps- departementet	2 449	32	23 681	87	26 129	119
Kunnskaps- departementet	1 707	35	1 089	-1	2 797	33
Klima- og miljø- departementet	1 317	26	48	12	1 365	38
Kommunal- og moderniserings- departementet	2 081	-26	144	-13	2 225	-39
Kultur- departementet	872	24	0	0	872	24
Landbruks- og mat- departementet	663	8	991	-38	1 654	-30
Nærings- og fiskeri- departementet	1873	14	352	-4	2 225	9
Olje- og energi- departementet	814	1	186	-5	1000	-4

Samferdsels- departementet	1937	-27	6 667	-306	8 604	-332
Stats- ministerens kontor	88	-1	0	0	88	-1
Utenriks- departementet	1 093	-21	619	13	1 712	-8
SUM	22 968	266	60 527	-798	83 493	-530

6 Årsaker til endring i antall arbeidsforhold i sentralforvaltningen

I dette kapittelet vil vi se på årsakene til økning og nedgang i antall arbeidsforhold i sentralforvaltningen, slik departementene og direktoratene som var med i kartleggingsundersøkelsen har angitt.

Fra 2018-2019 hadde 48 virksomheter i sentralforvaltningen en økning i antall arbeidsforhold, 28 virksomheter hadde en nedgang og 10 virksomheter hadde et uendret antall. Av de 84 departementene og direktoratene som besvarte DFØs undersøkelse var det sju som ikke oppga noen årsak til endring av antall arbeidsforhold. Seks av disse hadde ikke endring i antall arbeidsforhold fra 2018-2019, justert for omorganisering.⁴⁶

6.1 Årsaker til endring i antall arbeidsforhold i kartleggingsundersøkelsen

En av målsettingene ved DFØs kartleggingsundersøkelse er å identifisere mulige årsaker til hvorfor det forekommer nedgang i antall arbeidsforhold i enkelte virksomheter i sentralforvaltningen og økning i andre. Basert på indikatorer utarbeidet av Difi og et utvalg av direktorater i 2018, ble departementene og direktoratene bedt om å rangere betydningen av åtte forklaringsvariabler for økning og reduksjon i antall arbeidsforhold. Kategoriene, som rangeres på en skala fra 1-8, er:

- **Effektivisering** – skal fange opp utslag av endringer i arbeidsmåter og prosesser som fører til en endring i arbeidsforhold, og ikke generelle effektiviseringstiltak.
- **Endret oppgaveløsning i administrasjonen** – skal fange opp tiltak rettet inn mot mer effektiv administrasjon i statsforvaltningen, eksempelvis endringer som følge av avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen.
- **Endring i oppgaveportefølje, arbeidsmengde og ambisjonsnivå** – skal fange opp endringer i antall arbeidsforhold som skyldes endret arbeidsomfang og / eller ambisjonsnivå, eksempelvis ved at virksomheten har fått overført et saksfelt fra annen statelig virksomhet, eller at sakspågangen har økt eller blitt redusert.
- **Endring i in- eller outsourcing** – skal fange opp økning eller nedgang i antall arbeidsforhold som følge av endret praksis for kjøp av konsulenttenester.
- **Vakanser/naturlige svingninger** – skal fange opp endringer i antall arbeidsforhold som skyldes vakante arbeidsforhold og naturlige svingninger, som eksempelvis arbeidsforholdet som avsluttes grunnet pensjon.
- **Andre årsaker** – skal fange opp endringer i antall arbeidsforhold som skyldes andre årsaker enn det som dekkes av kategoriene listet over.

⁴⁶ Følgende departementer og direktorater hadde ingen endring fra 2018-2019: Landbruks- og matdepartementet, Nasjonal kommunikasjonsmyndighet, Norsk filminstitutt, Oljedirektoratet, Pensjonstrygden for sjømenn og Statens havarikommisjon for transport.

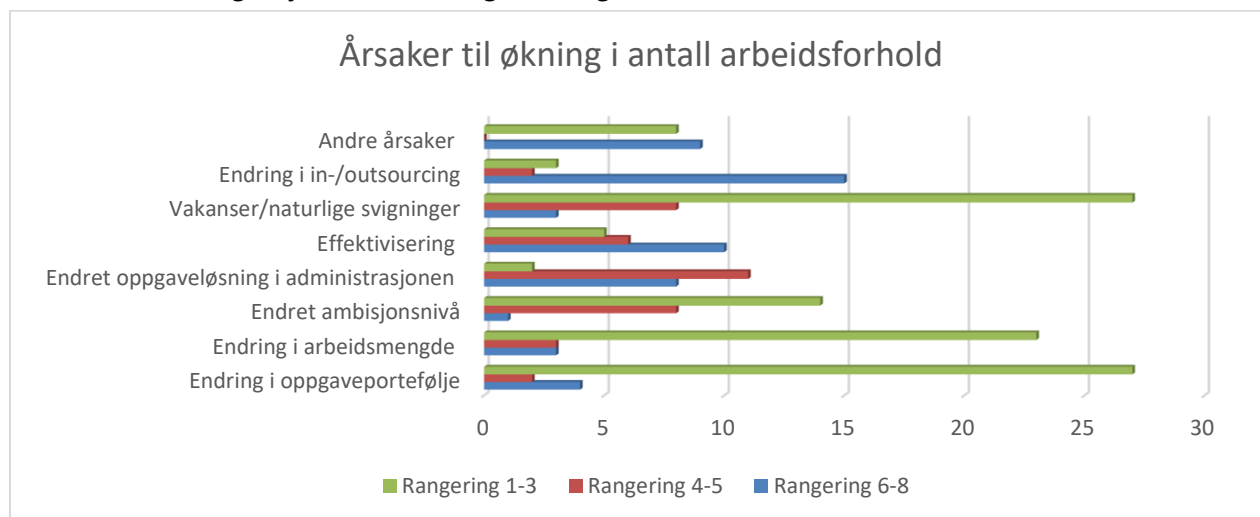
6.2 Årsaker til økning i antall arbeidsforhold

Tabell 34 viser departementene og direktoratenes rangeringer av ulike forklaringsfaktorerens betydning for økningen i antall arbeidsforhold.⁴⁷ Det er særlig vakanser/naturlige svingninger, endring i oppgaveportefølje og endring i arbeidsmengde virksomhetene fremhever som viktige årsaker.

Ni departementer og 18 direktorater oppgir vakanser/naturlige svingninger som en av de tre viktigste årsakene til økning. Av disse er det 15 som oppgir at det er den viktigste årsaken. Like mange virksomheter oppgir endring i oppgaveportefølje som en av de tre viktigste årsakene til veksten i antall arbeidsforhold, hvorav 11 oppgir at dette er den viktigste årsaken. 23 virksomheter oppgir at endring i arbeidsmengde er blant de tre viktigste årsakene til økning i antall arbeidsforhold. 11 av disse oppgir at det er den viktigste årsaken.

Endring i in-/outsourcing, effektivisering, andre årsaker og endret oppgaveløsning i administrasjonen oppgis som mindre viktige årsaker til økningen i antall arbeidsforhold.

Figur 4: Rangering av ulike forklaringsfaktorerens betydning for økning i antall arbeidsforhold i sentralforvaltningen, justert for omorganiseringer, 2018-2019.

6.3 Årsaker til nedgang i antall arbeidsforhold

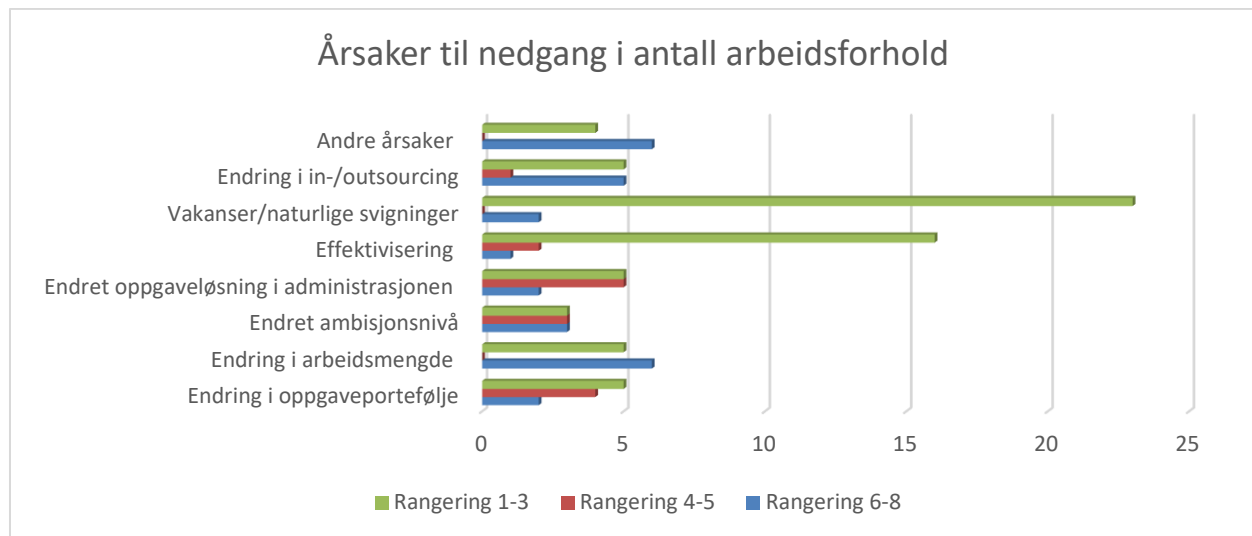
Seks departementer og 22 direktorater har færre arbeidsforhold i 2019 enn i 2018, justert for omorganiseringer. Tabell 35 viser deres rangering av ulike forklaringsfaktorerens betydning for nedgangen i antall arbeidsforhold. Vakanser/naturlige svingninger og effektivisering fremheves som de to viktigste årsakene.

⁴⁷ Flere av departementene og direktoratene valgte ikke å bruke hele skalaen når de skulle rangere årsaker. Andre har rangert både årsaker til økning og reduksjon selv om virksomheten i sum bare kan ha hatt økning eller reduksjon. En forklaring på dette kan være at virksomheter med mange ansatte har hatt en økning i deler av virksomheten og reduksjon i en annen del. Som en konsekvens av at virksomhetene ikke har brukt skalaen likt, vil ikke antallene i tabellene i dette kapittelet kunne summeres opp til N (77).

23 virksomheter oppgir vakanser/naturlige svingninger som en av de tre viktigste årsakene til nedgang, hvorav 19 virksomheter oppgir at det er den viktigste årsaken. 16 virksomheter oppgir effektivisering som en av de tre viktigste årsakene til nedgang. Av disse er det ni som oppgir det som den viktigste årsaken.

Endring i arbeidsmengde, andre årsaker og endring i in-/outsourcing oppgis som mindre viktige årsaker til nedgangen i antall arbeidsforhold. Det må likevel nevnes at det er relativt få virksomheter som har rangert årsakene mellom 4 og 5 og mellom 6 og 8.

Figur 5: Rangering av ulike forklaringsfaktorerets betydning for nedgang i antall arbeidsforhold i sentralforvaltningen, justert for omorganiseringer, 2018-2019.

6.4 Betraktninger om årsaker til endringer i antall arbeidsforhold

Kartleggingsundersøkelsen viser at naturlig svingninger/vakanser oppfattes som den viktigste årsaken til at antallet arbeidsforhold i sentralforvaltningen varierer fra år til år. Dette omfatter både virksomhetene som har hatt en nedgang og virksomhetene som har hatt en økning i antall arbeidsforhold. Betydningen av naturlige svingninger må sees i sammenheng med sentralforvaltningens størrelse. Med 86 virksomheter og nærmere 23 000 arbeidsforhold, er en årlig variasjon å forvente. Relativt sett endrer antall arbeidsforhold seg lite fra år til år.

Med unntak av naturlige svingninger/vakanser, vektlegger et flertall av virksomhetene med en økning i antall arbeidsforhold endringer i oppgaveportefølje, ambisjonsnivå og arbeidsmengde som sentrale årsaker.

Eksempelvis rapporterer politiet at deres økning i antall arbeidsforhold må sees i sammenheng med endret ambisjonsnivå for nåværende oppgaveportefølje. Økning i antall medarbeidere fra 2018-2019 forklares blant annet ved en oppbemanning ved ulike prosjekter, mindre bruk av eksterne konsulenter og evalueringssoppdrag etter enkelthendelser. Andre eksempler finner man ved SSB som rapporterer om endring i oppgaveportefølje og ambisjonsnivå grunnet ny statistikklov og hos Klima- og miljødepartementet som har styrket arbeidet med havforvaltningen.

Økning i antall arbeidsforhold rapporteres også å være knyttet til endret oppgaveportefølje som følgeøremerkede satsninger, eksempelvis hos Miljødirektoratet.

Blant virksomhetene som har hatt nedgang i antall arbeidsforhold vektlegges effektivitet i tillegg til naturlige svingninger. I samtaler Difi gjennomførte med utvalgte direktorater høsten 2018, fremhevet respondentene at en ikke kan vurdere effektivisering i staten basert på utviklingen i antall ansatte isolert sett. Utviklingen i antall ansatte ble derfor av flere oppfattet som en mindre god indikator på den enkelte virksomhets eller statens samlede måloppnåelse, når det gjelder effektiviseringsmålene fremsatt av regjeringen. Hovedargumentet er at det ikke nødvendigvis er en sammenheng mellom antall ansatte i sentralforvaltningen og statens samlede utgifter/ressursbruk. Dersom man for eksempel har en nullvekst i antall ansatte samtidig som utgiftsveksten knyttet til kjøp av tjenester i markedet er tiltakende, kan det bety at samme omfang av tjenester leveres til en høyere pris nettopp fordi det er færre ansatte i sentral- og statsforvaltningen.

De øvrige kategoriene, herunder endret oppgaveløsning i administrasjonen, endring i in-/out sourcing og andre årsaker, ble ikke vektlagt som sentrale forklaringer på verken økning eller nedgang i antall arbeidsforhold.

Avslutningsvis bemerker vi at virksomhetene vektlegger om lag de samme forklaringsfaktorene i 2018-2019 som ved kartleggingen i 2017-2018. Blant virksomhetene som har hatt nedgang i antall ansatte vektlegges effektivitetshensynet noe mer i årets undersøkelse, mens endret arbeidsmengde og ambisjonsnivå tillegges noe mer vekt blant virksomhetene med en økning i antall arbeidsforhold.

7 Geografisk fordeling av ansatte i stats- og sentralforvaltningen

I dette kapitlet beskriver vi den geografiske fordelingen av ansatte i stats- og sentralforvaltningen.⁴⁸

I 2019 var det 182 virksomheter i statsforvaltningen. Virksomhetene hadde ansatte med arbeidssted i 392 av landets kommuner. I sentralforvaltningen er det 86 virksomheter, og disse er fordelt på 89 av landets kommuner.

7.1 Datagrunnlag og metode

Dataene vi baserer oss på er hentet fra a-ordningen og rapporteres i henhold til arbeidstakeres tilknytning til organisasjonsledd slik det er registrert i Enhetsregisteret. Eksempelvis inngår de ansatte ved Statens naturoppsyn, som har arbeidssted ved 58 lokalkontorer rundt i landet, som ansatte ved Miljødirektoratet i Trondheim. Det samme gjelder rovviltkontaktene i Miljødirektoratet.

I enkelte tilfeller forekommer det feilrapporteringer i a-ordningen. DFØ har korrigert feilrapporteringer som vi har oppdaget etter å ha vært i kontakt med den enkelte virksomhet. En indikasjon på feilrapporteringer kan være at det er store forflytninger innad i virksomheten fra år til år. Eksempelvis rapporterer Direktoratet for byggkvalitet til a-ordningen at de har 12 ansatte på Gjøvik, selv om de egentlig har 32 ansatte. Vi har også korrigert fordelingen av ansatte mellom Oslo og Steinkjer for Landbruksdirektoratet. Det kan være tilsvarende tilfeller av rapportering som ikke svarer til den faktiske fordelingen av ansatte som vi ikke har oppdaget.

Tallene i dette kapitlet presenteres etter fylkesfordelingen i 2018 og etter SSBs sentralitetsnivå. Sentralitetsnivået er basert på SSBs sentralitetsindeks for landets kommuner som gir et tall på kommunens sentralitet. Dette beregnes på bakgrunn av reisetid til arbeidsplasser og servicefunksjoner. Indeksen går fra 0 til 1000, og sentralitetsnivåene representerer en inndeling av denne indeksen i seks. Beregningene som ligger til grunn for sentralitetsindeksen er beskrevet i SSB-notat 2017/40 *Ny sentralitetsindeks for kommunene*.⁴⁹ I dette notatet forklarer SSB inndelingen slik:

⁴⁸ Vi beskriver heller ikke fordelingen av ansatte blant virksomheter i forsvarssektoren (foruten Forsvarsdepartementet). Ansatte med arbeidssted eksempelvis til sjøs og på Svalbard inngår i det følgende i kategorien «annet».

⁴⁹ En nyere versjon av sentralitetsindeksen ble publisert 27. februar 2020. Vi har likevel ikke kunnet benytte oss av denne da det har vært flere kommunesammenslåinger i mellomtiden gjelder for 2020.

- Nivå 1 (Mest sentrale kommuner): 930-1000. Skille Oslo og Oslos nære omegn fra de øvrige storbyene
- Nivå 2 (Nest-mest sentrale kommuner): 870-929. Øvrige storbyer – Stavanger, Bergen og Trondheim – i samme gruppe. Hamar på neste nivå (Nivå 3)
- Nivå 3 (Mellomsentrale kommuner 1): 770-869. Intervall på 100 til siste kommune på nivå 2. Og samtidig ikke for mange folk i denne gruppen, slik at Molde, Kristiansund og Karmøy med flere kommer på neste nivå
- Nivå 4 (Mellomsentrale kommuner 2): 650-769. Nedre grense på 650, da dette gir et rimelig antall personer i gruppen
- Nivå 5 (Nest-minst sentrale kommuner): 550-649. Intervall på 100
- Nivå 6 (Minst sentrale kommuner): 295-549. Resten. Tilstrekkelig mange kommuner i denne gruppen til at antall innbyggere ikke blir for lavt

7.2 Sju av ti ansatte i statsforvaltningen har arbeidssted utenfor Oslo

I tabell 34 ser vi at om lag 72 prosent av de ansatte i statsforvaltningen har arbeidssted utenfor Oslo. Dette er en noe lavere andel enn fordelingen av sysselsatte, der 82 prosent har arbeidssted utenfor Oslo.

10,1 prosent av de ansatte i statsforvaltningen har arbeidssted i Trøndelag og 8,7 prosent i Hordaland. Om lag 5 prosent av de ansatte har arbeidssted i Rogaland og Akershus, mens rundt 4 prosent har arbeidssted i Nordland og Troms. Andelen ansatte i statsforvaltningen er lavest i Aust-Agder, Sogn og Fjordane og Finnmark med om lag 1 prosent.

For 13,8 prosent av de ansatte har vi enten ikke informasjon om arbeidssted (eksempelvis hele Forsvaret), eller så er ikke arbeidsstedet i en norsk kommune (eksempelvis Utenriksdepartementets utenriktjeneste). Dette har betydning for fordelingen av antall ansatte; for eksempel har Forsvarets og Sivilforsvarets ansatte arbeidssteder spredt rundt i landet uten at dette fremkommer av tabell 34.

Tabell 34: Fordeling av antall arbeidsforhold i statsforvaltningen og totalt antall sysselsatte etter fylke, 2019.

Fylke	Arbeidsforhold, antall	Arbeidsforhold, prosent	Sysselsatte, antall	Sysselsatte, prosent
Østfold	4 228	2,6 %	120 725	4,5 %
Akershus	7 594	4,6 %	282 972	10,5 %
Oslo	45 412	27,6 %	491 196	18,2 %
Hedmark	3 836	2,3 %	87 602	3,2 %
Oppland	3 088	1,9 %	87 832	3,3 %
Buskerud	3 903	2,4 %	128 184	4,7 %
Vestfold	4 322	2,6 %	108 908	4,0 %
Telemark	2 880	1,8 %	75 790	2,8 %
Aust-Agder	2 001	1,2 %	49 032	1,8 %
Vest-Agder	3 660	2,2 %	89 799	3,3 %
Rogaland	8 259	5,0 %	249 154	9,2 %
Hordaland	14 229	8,7 %	262 281	9,7 %
Sogn og Fjordane	2 091	1,3 %	54 824	2,0 %
Møre og Romsdal	4 083	2,5 %	128 456	4,8 %
Trøndelag	16 644	10,1 %	234 585	8,7 %
Nordland	6 127	3,7 %	117 129	4,3 %
Troms	6 787	4,1 %	86 221	3,2 %
Finnmark	2 343	1,4 %	37 802	1,4 %
Annet	22 771	13,8 %	8 000	0,3 %
SUM	164 260	100 %	2 700 492	100,0 %

Tabell 35 viser antall ansatte i statsforvaltningen og det totale antallet sysselsatte, fordelt etter SSBs sentralitetsmål. Nesten hver tredje ansatt i statsforvaltningen har arbeidssted i en av de mest sentrale kommunene. Disse kommunene omfatter blant annet Oslo, Bærum, Lørenskog og Drammen. I overkant av en fjerdedel har arbeidssted i en av de nest-mest sentrale kommunene, som for eksempel Fredrikstad, Trondheim, Bergen, Stavanger og Horten. Nærmere hver sjettede statsansatt har arbeidssted i en av de mellomsentrale kommunene på tredje nivå, eksempelvis Lillehammer, Ålesund og Tromsø. Rundt 10 prosent har arbeidssted i kommunene med lavest sentralitet (nivå 4, 5 eller 6). Dette omfatter kommuner som Tvedestrand, Karmøy, Levanger, Trysil, Årdal, Vadsø Stor-Elvdal, Lierne og Kåfjord.

Tabell 35: Fordeling av antall ansatte i statsforvaltningen og totalt antall sysselsatte etter sentralitet, 2019.⁵⁰

Sentralitet	Ansatte, antall	Ansatte, prosent	Sysselsatte, antall	Sysselsatte, prosent
1 Mest sentrale kommuner	51 172	31,2 %	702 129	26 %
2 Nest-mest sentrale kommuner	45 098	27,5 %	716 696	26 %
3 Mellomsentrale kommuner 1	28 298	17,2 %	596 109	22 %
4 Mellomsentrale kommuner 2	11 393	6,9 %	397 842	15 %
5 Nest-minst sentrale kommuner	4 309	2,6 %	205 769	8 %
6 Minst sentrale kommuner	1 274	0,8 %	73 956	3 %
Annet	22 716	13,8 %	8000	0 %
SUM	164 260	100 %	2 700 491	100 %

7.3 Størstedelen av de ansatte i sentralforvaltningen arbeider i sentrale strøk

Tabell 36 viser fordelingen av antall ansatte i sentralforvaltningen, departementene og direktoratene fordelt etter fylker. 70 prosent av de som arbeider i sentralforvaltningen har sitt arbeidssted i Oslo. Dette gjelder alle som jobber i departementene og om lag 63 prosent av de som jobber i direktoratene. Samlet sett jobber med andre ord om lag hver tredje direktoratansatt utenfor Oslo. Rogaland, Trøndelag og Nordland har alle mellom fire og fem prosent av de ansatte i direktoratene. Østfold, Oppland, Telemark, Aust-Agder, Vest-Agder, Møre og Romsdal og Finnmark har alle én prosent eller færre ansatte i direktoratene.

Samtlige 16 departementer holder til i Oslo, i tillegg har 46 av 70 direktorater et kontorsted i Oslo.

I Rogaland er det Sjøfartsdirektoratet, Oljedirektoratet, Petroleumsstilsynet og Statens kartverk som har flest ansatte, men også Mattilsynet, Vegdirektoratet, Arkivverket og Kystverket har ansatte i fylket.

I Hordaland er Fiskeridirektoratet, Direktoratet for internasjonalisering og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og Konkurransetilsynet virksomhetene med flest direktoratsansatte, men Folkehelseinstituttet, Statens kartverk, Mattilsynet, Vegdirektoratet, Sjøfartsdirektoratet, Arkivverket, Vegtilsynet, Jernbanedirektoratet og Skattedirektoratet har også ansatte her.

Miljødirektoratet er det største direktoratet i Trøndelag, men også Direktoratet for arbeidstilsynet, Vegdirektoratet, Direktoratet for IKT og fellestjenester i høyere utdanning og Helsedirektoratet har ansatte her. Det samme har Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard.

⁵⁰ For en utdyping av de ulike sentralitetsklassene, se innledningen i kapittel 7.

Blant direktoratene med færre ansatte i Trøndelag er Arkivverket, Direktoratet for e-helse, Jernbanedirektoratet, Statens kartverk, Statens jernbanetilsyn, og Mattilsynet.

Tabell 36: Fordeling av antall ansatte i sentralforvaltningen, departementene, direktoratene og totalt antall sysselsatte etter fylke, 2019.

Fylke	Sentralforvaltningen		Departementene		Direktoratene		Sysselsatte totalt	
	Antall	Prosent	Antall	Prosent	Antall	Prosent	Antall	Prosent
Østfold	91	0,4 %	0	0,0 %	91	0,5 %	120 725	4,5 %
Akershus	502	2,2 %	0	0,0 %	502	2,7 %	282 972	10,5 %
Oslo	16 137	70,3 %	4 525	100,0 %	11 611	63,0 %	491 196	18,2 %
Hedmark	447	2,0 %	0	0,0 %	467	2,5 %	87 602	3,2 %
Oppland	129	0,6 %	0	0,0 %	129	0,7 %	87 832	3,3 %
Buskerud	730	3,2 %	0	0,0 %	730	4,0 %	128 184	4,7 %
Vestfold	382	1,7 %	0	0,0 %	382	2,1 %	108 908	4,0 %
Telemark	60	0,3 %	0	0,0 %	60	0,3 %	75 790	2,8 %
Aust-Agder	172	0,8 %	0	0,0 %	172	0,9 %	49 032	1,8 %
Vest-Agder	36	0,2 %	0	0,0 %	36	0,2 %	89 799	3,3 %
Rogaland	805	3,5 %	0	0,0 %	805	4,4 %	249 154	9,2 %
Hordaland	726	3,2 %	0	0,0 %	726	3,9 %	262 281	9,7 %
Sogn og Fjordane	216	0,9 %	0	0,0 %	216	1,2 %	54 824	2,0 %
Møre og Romsdal	135	0,6 %	0	0,0 %	135	0,7 %	128 456	4,8 %
Trøndelag	948	4,1 %	0	0,0 %	948	5,1 %	234 585	8,7 %
Nordland	789	3,4 %	0	0,0 %	789	4,3 %	117 129	4,3 %
Troms	267	1,2 %	0	0,0 %	267	1,4 %	86 221	3,2 %
Finnmark	51	0,2 %	0	0,0 %	51	0,3 %	37 802	1,4 %
Annet	326	1,4 %	0	0,0 %	326	1,8 %	8 000	0,3 %
SUM	22 968	100 %	4 525	100 %	18 443	100 %	2 700 492	100,0 %

I Nordland er Registerenheten i Brønnøysund og Luftfartstilsynet de to største direktoratene. Husbanken, Vegdirektoratet, Mattilsynet, Statens kartverk, Kystverket og Skattedirektoratet har også ansatte i Nordland.

Blant fylkene med færrest ansatte i direktoratene er Østfold hvor Medietilsynet, Sivil klareringsmyndighet, Norsk nukleær dekommisjonering, Vegdirektoratet, Skattedirektoratet, Mattilsynet og Fiskeridirektoratet har arbeidssted; Oppland med Vegdirektoratet, Direktoratet for byggkvalitet, Skattedirektoratet og Mattilsynet; Telemark med Vegdirektoratet, Statens kartverk og Mattilsynet; Aust-Agder med Nasjonal kommunikasjonsmyndighet, Vegdirektoratet, Skattedirektoratet og Kystverket; Vest-Agder med Arkivverket, Statens kartverk, Vegdirektoratet og Mattilsynet; Møre og Romsdal med Kystverket, Vegdirektoratet, Utdanningsdirektoratet, Statens kartverk, Fiskeridirektoratet og Mattilsynet; og Finnmark med Landbruksdirektoratet, Vegdirektoratet, Statens kartverk, Arkivverket, Kystverket og Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet.

Tabell 37 viser fordelingen av antall ansatte i sentralforvaltningen, departementene og direktoratene fordelt etter SSBs standard for sentralitet. Vi ser at om lag 73 prosent av de ansatte i sentralforvaltningen har sitt arbeidssted i de mest sentrale kommunene. Dette gjelder for alle som arbeider i departementene, men også to av tre direktoratsansatte har sitt arbeidssted i en av de mest sentrale kommunene. 14 prosent av direktoratsansatte har arbeidssted i de nest mest sentrale kommunene, mens 11,8 prosent har arbeidssted i de tredje mest sentrale kommunene. 5,6 prosent av de ansatte i direktoratene har arbeidssted i kommuner som er klassifisert på de tre laveste sentralitetsnivåene.

I kommunene med de to laveste sentralitetsnivåene finner vi blant annet Brønnøy og Leikanger på sentralitetsnivå 5, og i disse kommunene har Registerenheten i Brønnøysund, Direktoratet for forvaltning og IKT samt Vegdirektoratet direktoratansatte. Tre kommuner på sentralitetsnivå 6 har ansatte i direktoratene: Ullensvang, Kautokeino og Nordkapp. Statens kartverk, Arkivverket, Kystverket og Landbruksdirektoratet har alle ansatte i disse kommunene.

Tabell 37: Fordeling av antall ansatte i sentralforvaltningen, departementene, direktoratene og totalt antall sysselsatte etter sentralitet, 2019.⁵¹

Sentralitet	Sentralforvaltningen		Departementene		Direktoratene		Sysselsatte totalt	
	Antall	Prosent	Antall	Prosent	Antall	Prosent	Antall	Prosent
1 Mest sentrale kommuner	16 775	73,0 %	4 525	100 %	12 250	66,4 %	702 129	26 %
2 Nest-mest sentrale kommuner	2 611	11,4 %	0	0,0 %	2 611	14,2 %	716 696	26 %
3 Mellom-sentrale kommuner 1	2 211	9,6 %	0	0,0 %	2 211	12,0 %	596 109	22 %
4 Mellom-sentrale kommuner 2	306	1,3 %	0	0,0 %	306	1,7 %	397 842	15 %
5 Nest-minst sentrale kommuner	675	2,9 %	0	0,0 %	675	3,7 %	205 769	8 %
6 Minst sentrale kommuner	63	0,3 %	0	0,0 %	63	0,3 %	73 956	3 %
Annet	325	1,4 %	0	0,0 %	325	1,8 %	8 000	0 %
SUM	22 968	100 %	4 525	100 %	18 443	100 %	2 700 491	100 %

⁵¹ For en utdyping av de ulike sentralitetsklassene, se innledningen i kap. 7

7.4 Departementenes og direktoratenes ytre apparat er hovedsakelig lokalisert utenfor Oslo

Tabell 38 viser fordelingen av de ansatte i departementenes og direktoratenes ytre apparat fordelt etter fylke. 17,9 prosent av de ansatte i det ytre apparatet har arbeidssted i Oslo, mens de øvrige fylkene har om lag 8 prosent eller lavere andel av de ansatte i ytre apparat.

Tabell 38: Fordeling av antall ansatte i direktoratenes og Utenriksdepartementets ytre apparat og totalt antall sysselsatte etter fylke, 2019.

Fylke	Ansatte, antall	Ansatte, prosent	Sysselsatte, antall	Sysselsatte, prosent
Østfold	3 339	5,5 %	120 725	4,5 %
Akershus	4 945	8,2 %	282 972	10,5 %
Oslo	10 850	17,9 %	491 196	18,2 %
Hedmark	2 448	4,0 %	87 602	3,2 %
Oppland	1 702	2,8 %	87 832	3,3 %
Buskerud	2 411	4,0 %	128 184	4,7 %
Vestfold	3 097	5,1 %	108 908	4,0 %
Telemark	1 729	2,9 %	75 790	2,8 %
Aust-Agder	1 403	2,3 %	49 032	1,8 %
Vest-Agder	1 921	3,2 %	89 799	3,3 %
Rogaland	4 752	7,9 %	249 154	9,2 %
Hordaland	4 908	8,1 %	262 281	9,7 %
Sogn og Fjordane	1 243	2,1 %	54 824	2,0 %
Møre og Romsdal	2 728	4,5 %	128 456	4,8 %
Trøndelag	4 931	8,1 %	234 585	8,7 %
Nordland	3 459	5,7 %	117 129	4,3 %
Troms	2 150	3,6 %	86 221	3,2 %
Finnmark	1 689	2,8 %	37 802	1,4 %
Annet	821	1,4 %	8 000	0,3 %
SUM	60 527	100 %	2 700 492	100,0 %

I tabell 39 ser vi de samme ansatte fordelt etter SSBs sentralitetsmål. En fjerdedel av de ansatte i departementenes og direktoratenes ytre apparat har arbeidssted i de mest sentrale kommunene, mens over halvparten har arbeidssted i de nest-mest eller mellomsentrale kommunene (2 og 3). Om lag 12 prosent har arbeidssted i kommunene på nivå 4. I overkant av 6 prosent av de ansatte i departementenes og direktoratenes ytre apparat har arbeidssted i nest-minst sentrale og de minst sentrale kommunene.

For i overkant av 1 prosent av de ansatte i det ytre apparat har vi enten ikke informasjon om arbeidssted, eller så er arbeidsstedet eksempelvis ved en ambassade i utlandet (som for eksempel for utenriktjenesten).

Tabell 39: Fordeling av antall ansatte i departementenes og direktoratenes ytre apparat og totalt antall sysselsatte etter sentralitet, 2019.⁵²

Sentralitet	Ansatte, antall	Ansatte, prosent	Sysselsatte, antall	Sysselsatte, prosent
1 Mest sentrale kommuner	15 124	25,0 %	702 129	26,0 %
2 Nest-mest sentrale kommuner	18 393	30,4 %	716 696	26,5 %
3 Mellomsentrale kommuner 1	14 924	24,7 %	596 109	22,1 %
4 Mellomsentrale kommuner 2	7 439	12,3 %	397 842	14,7 %
5 Nest-minst sentrale kommuner	2 951	4,9 %	205 769	7,6 %
6 Minst sentrale kommuner	869	1,4 %	73 946	2,7 %
Annet	824	1,4 %	8 000	0,3 %
SUM	60 527	100 %	2 700 491	100 %

7.5 Endring i antall arbeidsforhold i fylkene og etter sentralitet

7.5.1 Endring i statsforvaltningen

Tabell 40 viser antall arbeidsforhold i statsforvaltningen fordelt på fylker, og hvordan denne har forandret seg siden 2017.⁵³ Fra 2018-2019 har 11 fylker hatt en økning i antall arbeidsforhold, fem har hatt en nedgang, mens to fylker ikke har hatt endring. Østfold, Aust- og Vest-Agder har alle økt med tre prosent eller mer. Økningen i disse tre fylkene utgjør samlet 355 arbeidsforhold.

Blant fylkene med nedgang, er det kun Telemark som opplever en større nedgang enn 1 prosent. I antall arbeidsforhold utgjør denne nedgangen 61 arbeidsforhold.

⁵² For en utdyping av de ulike sentralitetsklassene, se innledningen i kap. 7.

⁵³ Se vedlegg for en oversikt over andelen ansatte i statsforvaltningen fordelt på fylker for perioden 2017-2019.

Tabell 40: Fordeling av antall arbeidsforhold i statsforvaltningen fra 2017-2019 og prosentvis endring per fylke.

Fylke	Antall arbeidsforhold 2017	Antall arbeidsforhold 2018	Antall arbeidsforhold 2019	Utvikling 2017-2019	Utvikling 2018-2019
Østfold	4 127	4 165	4 288	3,9 %	3,0 %
Akershus	7 230	7 622	7 594	5,0 %	-0,4 %
Oslo	45 867	45 449	45 412	-1,0 %	-0,1 %
Hedmark	3 853	3 867	3 836	-0,4 %	-0,8 %
Oppland	3 156	3 070	3 088	-2,2 %	0,6 %
Buskerud	3 951	3 902	3 903	-1,2 %	0,0 %
Vestfold	4 202	4 359	4 322	2,9 %	-0,8 %
Telemark	2 929	2 941	2 880	-1,7 %	-2,0 %
Aust-Agder	1 941	1 935	2 001	3,1 %	3,4 %
Vest-Agder	3 294	3 505	3 660	11,1 %	4,4 %
Rogaland	7 930	8 177	8 259	4,2 %	1,0 %
Hordaland	13 499	14 041	14 229	5,4 %	1,3 %
Sogn og Fjordane	2 077	2 074	2 091	0,7 %	0,8 %
Møre og Romsdal	3 956	4 044	4 083	3,2 %	1,0 %
Trøndelag	15 897	16 355	16 644	4,7 %	1,8 %
Nordland	6 016	6 130	6 127	1,9 %	0,0 %
Troms	6 672	6 746	6 787	1,7 %	0,6 %
Finnmark	2 333	2 328	2 343	0,4 %	0,6 %
Annet	22 599	22 700	22 711	0,5 %	0,1 %

I tabell 41 ser vi antall arbeidsforhold fordelt etter SSBs sentralitetsmål.⁵⁴ Sentralitetsklassene 1-4 har hatt en økning i antall arbeidsforhold fra 2018-2019. Størst har økningen vært i de nest-mest sentrale kommunene, som har hatt en økning på 1,3 prosent (587 arbeidsforhold). De nest-minst sentrale og minst sentrale kommunene har begge hatt en nedgang i antall arbeidsforhold. Samlet har disse kommunene hatt en nedgang på 90 arbeidsforhold fra 2018-2019.

⁵⁴ Se vedlegg for en oversikt over andelen ansatte i sentralforvaltningen fordelt på sentralitet for perioden 2017-2019.

Tabell 41: Fordeling av antall arbeidsforhold i statsforvaltningen fra 2017-2019 og prosentvis endring per sentralitet.

Sentralitet	Antall arbeidsforhold 2017	Antall arbeidsforhold 2018	Antall arbeidsforhold 2019	Utvikling 2017-2019	Utvikling 2018-2019
1 Mest sentrale kommuner	51266	51070	51172	-0,2 %	0,2 %
2 Nest-mest sentrale kommuner	42742	44511	45098	5,5 %	1,3 %
3 Mellomsentrale kommuner 1	27689	28131	28298	2,2 %	0,6 %
4 Mellomsentrale kommuner 2	11381	11322	11393	0,1 %	0,6 %
5 Nest-minst sentrale kommuner	4424	4362	4309	-2,6 %	-1,2 %
6 Minst sentrale kommuner	1428	1311	1274	-10,8 %	-2,8 %
Annet	22599	22700	22716	0,5 %	0,1 %

7.5.2 Endring i sentralforvaltningen

Tabell 42 viser antall arbeidsforhold i sentralforvaltningen fordelt på fylker, og hvordan denne har forandret seg siden 2017.⁵⁵ Fra 2018-2019 har 10 fylker hatt en økning i antall arbeidsforhold og åtte fylker har hatt en nedgang. Den prosentvise økningen er størst i Østfold, Oppland og Akershus, som alle øker med mer enn 25 prosent. Økningen i disse tre fylkene utgjør samlet 161 arbeidsforhold.

Blant fylkene med nedgang fra 2018-2019 er det ingen som har en prosentvis nedgang på mer enn 10 prosent. Finnmark har størst prosentvis nedgang med 9,8 prosent. Dette utgjør seks arbeidsforhold. Ser man på samtlige åtte fylker med nedgang, har de en samlet nedgang på 64 arbeidsforhold.

⁵⁵ Se vedlegg for en oversikt over andelen ansatte i sentralforvaltningen fordelt på fylker for perioden 2017-2019.

Tabell 42: Fordeling av antall arbeidsforhold i sentralforvaltningen fra 2017-2019 og prosentvis endring per fylke.

Fylke	Antall arbeidsforhold 2017	Antall arbeidsforhold 2018	Antall arbeidsforhold 2019	Utvikling 2017-2019	Utvikling 2018-2019
Østfold	60	67	91	52,5 %	35,2 %
Akershus	388	398	502	29,4 %	26,3 %
Oslo	16 082	16 166	16 137	0,3 %	-0,2 %
Hedmark	472	447	467	-1,2 %	4,4 %
Oppland	92	96	129	40,0 %	33,8 %
Buskerud	722	711	730	1,2 %	2,7 %
Vestfold	361	389	382	5,7 %	-1,8 %
Telemark	61	61	60	-1,6 %	-1,6 %
Aust-Agder	177	173	172	-2,6 %	-0,3 %
Vest-Agder	33	35	36	10,1 %	2,1 %
Rogaland	798	801	805	0,9 %	0,6 %
Hordaland	601	727	726	20,8 %	-0,2 %
Sogn og Fjordane	204	206	216	5,5 %	4,7 %
Møre og Romsdal	127	130	135	6,0 %	3,7 %
Trøndelag	863	937	948	9,9 %	1,1 %
Nordland	774	803	789	2,0 %	-1,7 %
Troms	228	272	267	16,8 %	-1,9 %
Finnmark	60	57	51	-14,8 %	-9,8 %
Annet	302	323	326	7,9 %	1,2 %

I tabell 43 ser vi antall arbeidsforhold fordelt etter SSBs sentralitetsmål.⁵⁶ Sentralitetsklassene 1-4 har hatt en økning i antall arbeidsforhold fra 2018-2019. Størst har økningen vært i de mellomsentrale kommunene (2), som har hatt en økning på 15,7 prosent eller 41 arbeidsforhold. Både de nest-minst sentrale og de minst sentrale kommunene har hatt en nedgang i antall arbeidsforhold. Størst er nedgangen hos de nest-minste og de minst sentrale kommunene. Samlet har disse kommunene hatt en nedgang på 11 arbeidsforhold fra 2018-2019.

⁵⁶ Se vedlegg for en oversikt over andelen ansatte i sentralforvaltningen fordelt på sentralitet for perioden 2017-2019.

Tabell 43: Fordeling av antall arbeidsforhold i sentralforvaltningen fra 2017-2019 og prosentvis endring per sentralitet.

Sentralitet	Antall arbeidsforhold 2017	Antall arbeidsforhold 2018	Antall arbeidsforhold 2019	Utvikling 2017-2019	Utvikling 2018-2019
1 Mest sentrale kommuner	16589	16696	16775	1,1 %	0,5 %
2 Nest-mest sentrale kommuner	2363	2603	2611	10,5 %	0,3 %
3 Mellomsentrale kommuner 1	2121	2163	2211	4,3 %	2,2 %
4 Mellomsentrale kommuner 2	273	265	306	12,1 %	15,7 %
5 Nest-minst sentrale kommuner	678	682	675	-0,4 %	-1,0 %
6 Minst sentrale kommuner	78	67	63	-19,0 %	-5,2 %
Annet	302	323	325	7,6 %	0,9 %

Referanser

- Arbeidsdepartementet (1993). Direktorboka. Oslo: Arbeidsdepartementet.
<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/direktorboka/id464830/#>
- Difi (2013). Merverdi eller unødig omvei? Om direktoratenes rolle i gjennomføringen av nasjonal politikk. Difi-rapport 2013:11. Oslo: Direktoratet for forvaltning og IKT.
- Difi (2014). Både styring og ledelse? Om ledergrupper i direktorater med regionalt apparat. Difi-rapport 2014:4. Oslo: Direktoratet for forvaltning og IKT
- Difi (2016). Utvikling i antall ansatte i sentral statsforvaltning. En kartlegging av årsaker. Difi-notat 2016:4. Oslo: Direktoratet for forvaltning og IKT
- Difi (2019). Utvikling i antall ansatte i stats- og sentralforvaltningen 2016-2017. Difi notat 2019:1. Oslo: Direktoratet for forvaltning og IKT
- Difi (2019). Utvikling i antall ansatte i stats- og sentralforvaltningen 2016-2017. Difi notat 2019:1. Oslo: Direktoratet for forvaltning og IKT
- KMD (2020). Tildelingsbrev. <https://dfo.no/om-dfo/tildelingsbrev-og-arsrapport>.
- Skatteetaten (udatert) Om a-ordningen. Artikkel. <https://www.skatteetaten.no/bedrift-og-organisasjon/arbeidsgiver/a-meldingen/om-a-ordningen/om-a-ordningen/>, Lest 19.09.2020.
- SSB (2017). Ny sentralitetsindeks for kommunene. <https://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/ny-sentralitetsindeks-for-kommunene>, Lest 02.08.2020.
- SSB (2018). Sentralitetsindeks for kommunene. [baurhttps://www.ssb.no/klasse/klassifikasjoner/128](https://www.ssb.no/klasse/klassifikasjoner/128), Lest 02.08.2020.
- SSB (2018). Kartlegging av brukerbehov og muligheter Statistikk over ansatte i staten. SSB-notat 2018/36. <https://www.ssb.no/arbeid-og-lonn/artikler-og-publikasjoner/statistikk-over-ansatte-i-staten>, Lest 10.01.2020.
- SSB (2018). Sysselsetting, registerbasert. Artikkel datert 8. mars 2018. <https://www.ssb.no/arbeid-og-lonn/statistikker/regsys/aar>, Lest 10.01.2020.
- SSB (udatert). Sysselsetting, registerbasert. 11615: Sysselsatte, etter bosted, arbeidssted, kjønn, alder, fagfelt og utdanningsnivå. 4. kvartal (K) 2000 – 2018. <https://www.ssb.no/statbank/table/11615/>, Lest 09.08.2020.
- SSB (2019) Sysselsetting, registerbasert, Artikkel datert 25. februar 2019. <https://www.ssb.no/regsys> Lest 09.08.2019, Lest 09.08.2020.
- SSB (2019). Metode for bedring av informasjon om arbeidstid i a-ordningen. <https://www.ssb.no/arbeid-og-lonn/artikler-og-publikasjoner/ny-metode-gir-bedre-informasjon-om-arbeidstid>, Lest 15.08.2020.